

HEIS

NR 1 MONTØREN 2024

FAGFORENINGSBLAD

TJUE ÅR SIDEN DEN STORE STREIKEN MOT SOSIAL DUMPING

I år er det 20 år siden den fem måneder lange streiken, hvor foreningen fikk satt sosial dumping på den politiske dagsorden. Mye morro var det – slik som da streikebandet «The great elevators», bestående av heismontører, spilte under et streikearrangement på utestedet Smuget i Oslo. NHO var lenge på defensiven og tryglet om tvungen lønnsnemnd mens de kom med løgner og trusler. Streiken fikk bre støtte fra bl.a. kulturpersonligheter, akademikere og politiske veteraner som Reilulf Steen. Les mer på side 23. Foto: HMF Arkiv.

Innhold

Nr 1 – Mars 2024 Årgang 56

- Ledern har ordet 4
- Redaksjonen 5
- Klubber og avdelinger 6

Klubb og forening

- Fjorårets lønnsoppgjør 11
- HMFs grunnskole fortsetter 13
- Årsmøte 2024 14

Samfunn, fagbevegelse og arbeidsliv

- Årets tariffoppgjør blir forbundsvist. 15
- HMF støtter Tesla-arbeidernes kamp for tariffavtale i Sverige 16
- Frykter tomme ordrebøker vil gi kompetanseflukt og åpne opp for innleie 17
- Dødens klasseskille. 18
- Sympatistreik i Nordsjøen 19
- Bemanningsbransjen anker 19
- Etter 30 år er EØS-avtalen forundringspakken som færre og færre vil ha. 20

Den store streiken mot sosial dumping

- 20 år siden den store streiken mot sosial dumping 23

Heisbobla

- Heisbobla? 28

Heisteknisk

- Hva er en heis? 32
- Digital loggbok er nå etablert hos kunder 34

Ulykker

- Heismontør klemt i hjel i sjakten 35
- Fem omkom i ulykke med byggeplassheis 36

HMS

- Å ha det ålreit på jobb. 38
- Vibrasjonsskader kan gi nedsatt følsomhet i fingrene 40

- Heismontør for 32 år siden 42
- Fra sjakta 43

BLADETS ADRESSE:

HEISMONTØREN
ØSTRE AKER VEI 24, 0581 OSLO
TELEFON: 22 17 45 50 E-POST: REDAKSJONEN@HEIS.NO

ETTERTRYKK ANBEFALES NÅR KILDE ER ANGIT.
GRAFISK PRODUKSJON: AKSELL. OPPLAG: 1375

REDAKSJONEN BLE AVSLUTTET: 27. FEBRUAR 2024
NESTE DEADLINE: 10. MAI 2024

LEDERN HAR ORDET

Markus Hansen, leder HMF

Derfor streiker vi: Sju partier på Stortinget har funnet sammen i et forlik for å øke pensjonsalderen med viten om at konsekvensen vil være 75 000 flere uføre her til lands. Det er skammelig med tanke på hvor dårlig det lønner seg å bli ufør. Arbeidsministeren har tidligere vært i hardt vær for uttalelser som at det var mange som valgte å stå i matkø fordi de kunne, ikke fordi de måtte. Nå kan det samme sies om økningen av pensjonsalderen, de fleste velger jo ikke når de kan gå av med pensjon, de fleste blir tvunget til å gå av grunnet sin egen helse. Det er akkurat det som vil skje når man nå presses til å jobbe lengre, man tvinges til å bli ufør.

Fagbevegelsen har kjempet lenge for å oppnå en tidligpensjonsordning som gjorde at man kunne gå av med en verdig pensjon etter et hardt arbeidsliv, da ved 62 år. Med økningen av aldersgrensene så betyr det at fra 2026 er INGEN som kan gå av ved 62 år. Da må pensjonistene nemlig jobbe til 62 år og én måned. Ikke bare skal aldersgrensen på 62 år økes, men også «normert» pensjonsalder som 67 år flyttes oppover. For eksempel vil ikke de som blir født i 1980 kunne gå av før de blir 64 år, mens de som er født i 2020 må jobbe til de er minst 67 år.

I dag er fagbevegelsens egen pensjonsordning, avtalefestet pensjon (afp), en fjern drøm for mange. En av betingelsene for å kunne ta ut AFP fra 62 år er at man ikke er uføretrygdet. Statistikken viser at ca 30% av alle kvinner, og ca 25% av alle menn er ufør når man fyller 62 år og har dermed ikke rett på AFP.

Hele pensjonsreformen fra 2011 var et angrep på arbeidsfolk, endringen som kommer nå forverrer angrepet på de som har de tyngste yrkene med å straffe enda flere med uføretrygd. En ting er sikkert: HMF skal fortsette kampen mot etthvert angrep mot arbeidsfolk – uansett farge på regjering!

Om få måneder starter vårens tariffoppgjør og våre krav spisses i disse dager. Oppgjøret for to år siden gav gode tekster i Heisoverenskomsten på blant beskyttelse mot kvartsstøv og personlig utstyr. Siden har fokuset på helsefarene bare økt og presset mot å gjøre ytterligere tiltak mot det usynlige støvet økt, blant annet grunnet NRK sitt fokus på dette støvet gjennom flere artikler.

Flere har fått øynene opp for å gjøre tiltak, og i lokale forhandlinger på heisbedriftene har blant annet våre medlemmer blitt møtt med at krav om ankerskinner er noe som må kreves sentralt – ikke lokalt. Heismontørene satte sosial dumping på kartet med streiken i 2004. Kanskje tiden er inne for at heisbransjen går først i kampen mot det usynlige støvet, på vegne av hele byggebransjen, i årets tariffoppgjør?

Markus

HMF PÅ SOSIALE MEDIER

@HMFagforeninga

heismontorene

hmf1930

@heismontorene

@HMFagforeninga

Heismontørene Fagforening

Heismontørene Fagforening

www.heis.no

REDAKSJONEN MARS 2024

REDAKTØR: TOR-ERIK LUNDBERG REDAKSJONEN: ERIK EIKEDALEN, MARTIN GRANSETH, PER ERIK SAGSTAD, CHRISTOPHER R. FOSSUM. FORSIDE: TOR-ERIK LUNDBERG.

ROLIG SJØ SKAPER INGEN GODE SJØMENN

Det er fort gjort for en som regelmessig frekventer foreningskontoret å glemme at ikke absolutt alle medlemmer følger venstresiden i norsk politikk. Flere lar seg fyre av de økonomiske båndene mellom LO og Arbeiderpartiet. Noe som ikke er så rart – for bortsett fra navnet på partiet er det dessverre ikke så veldig mye politikk for arbeidere igjen. Dessuten sitter vi igjen med et LO som på grunn av sine tette bånd, ikke våger å utfordre.

For tretti år siden sa vi nei til norsk medlemskap i EU – men bak vår rygg ble vi på omtrent samme tid bundet av EØS-avtalen med tilgang til EUs indre marked med fri flyt av arbeidskraft, tjenester, varer og kapital. Fra Brussel har vi via navlestrengen fått direktiver som langt på vei tilsidesetter vår egen suverenitet og tilrettelegger for et samfunn utelukkende styrt av markedsøkonomiske prinsipper.

Det siste hadde nok et flertall av dagens politikere på Stortinget klart

fint på egenhånd – for nå ber partiet som selv sier de er det organiserte arbeidslivets parti, om at vi må øke pensjonsalderen siden vi lever så lenge. Dette uten å ta hensyn til at ikke alle har helse til å stå i jobb til de er godt over sytti år etter kanskje å ha stått i jobb siden slutten av tenårene. Noen må minne politikerne på at samfunnet ikke ene og alene kan bæres av folk med mastergrad. Styret i foreningen har vedtatt tilslutning til den politiske streiken den 14. mars, som er i forbindelse med at arbeids- og sosialkomiteen på Stortinget legger frem sin innstilling til økt pensjonsalder.

En fagforening skal være noe annet enn et servicesenter – det skal være en del av det organiserte arbeidslivet med aktive medlemmer som utfordrer og setter den politisk dagsorden. Mange medlemmer og tillitsvalgte har nettopp fått sitt engasjement gjennom aktivitet, kurs eller under konflikter. Rolig sjø skaper ingen gode sjømenn.

Tor-Erik Lundberg, redaktør.

Det er dessverre nok av saker som bør engasjere for tiden med et daglig nyhetsbilde som bevitner en verden som har gått helt av hengslene med krig, drap, urett, hat og faenskap. Hvem sa «Aldri mer»?

Mye av dette og litt til kan du lese om i dette nummeret av Heismontøren. Bladet er fritt etter redaksjonens egne meninger eller basert på foreningens historie, årsmøte og styrevedtak. Ettertrykk til masteroppgaver og andre skrifter anbefales når kilde er angitt.

God lesning og god påske!
Tor-Erik, redaktør

SCHINDLERKLUBBEN

TOR-ERIK LUNDBERG GABRIEL VINVAND

Hverdagen til medlemmene i Schindler er preget av en fortsatt stor arbeidsmengde – slik som det stort sett er i resten av heisbransjen.

Et år har passert siden sist årsmøte med montørtreff i København, og i skrivende stund forbereder klubbledelsen årets årsmøte som i år avholdes uten montørtreff. I stedet for er det vedtatt på Schindlerkonferansen at årets årsmøte avholdes ved at alle avdelinger samles lokalt for felles deltagelse med resten av landet via Zoom. Nytt av året er at årsmøte er betalt med tre timer i arbeidstiden i henhold til det som ble avtalt under fjorårets lønnsforhandlinger. Når dette kommer på trykk, er årsmøtet allerede gjennomført.

LOKALE FORHANDLINGER

Lokale forhandlinger i 2023 ble ganske seige for Schindlerklubben som for de andre klubbene i foreningen. Men det endte med et resultat som vi bør se oss fornøyd med i en krevende tid med den høyeste inflasjonen siden 90-tallet. Straks skal klubben starte forberedelsene til årets lønnsoppgjør, som vi tar sikte på å få avklart langt raskere enn fjoråret!

AKTIVITETEN I KLUBBEN

Det er mye aktivitet i klubben for tiden, og blant annet har klubben startet en dialog med bedriften for å gjøre Schindler til en enda mer attraktiv arbeidsplass. Selv om vi nå har fått til en ladeavtale for elbiler og bedriften nå blant annet tilbyr

Polestar 2 som firmabil, har vi fortsatt et stykke igjen å gå når det angår firmabiler.

Teknologiutvalget har sammen med bedriften sett på nye løsninger for delebestilling. I vernetjenesten har det blitt jobbet med flere saker, deriblant tiltak mot kvartsstøv og hørselvern med bluetooth for god kommunikasjon på byggeplassen for å nevne noe.

Vi har mye å være stolt av i klubben. Ikke bare har vi mange engasjerte medlemmer, men vi har også lyktes med å få frem nye yngre tillitsvalgte slik som klubleder i Oslo, Teodor Kirkenær (28), og hovedverneombudet, Henrik Smerud (23). Flere kunne vært nevnt.

Schindler tilbyr Polestar 2 som firmabil, men de har fortsatt et stykke igjen for å nå klubbens forventninger til firmabiler. Foto: Gabriel Vinvand.

OSLOKLUBBEN

Bortsett fra den daglige driften av klubben, har Osloklubben et stort fokus på samhold og det sosiale. Derfor arrangeres det ofte sosiale arrangementer i klubben, og nylig arrangerte klubben en vellykket helgetur til Trysil hvor nesten femti medlemmer deltok. Nå i mars arrangeres det en samling på Brygg i Oslo sentrum.

I et generasjonsskifte blant montørene er det for tiden mange lærlinger i Oslo. For at den nye generasjonen skal ha kunnskap om klubb og forening, har lærlingtilsynsvalgt Sivert Haugland, begynt å planlegge enda en samling for lærlingene. I tillegg har flere av de yngre montørene i avdelingen vært innom HMFs Grunnskole.

Fra et klubbmøte i Osloklubben i 2023. Foto: Tor-Erik Lundberg

Det er enda ikke avklart hvor Schindler skal flytte etter at leiekontrakten på Rommen går ut ved årsskifte. Men det ses på som posi-

tivt at klubben i Oslo så langt er blitt tatt med på råd for å fremlegge hvilke forventninger klubben har til nye lokaler.

ORONAKLUBBEN

ORONAKLUBBEN LARS ERIK MØRCH

Vi har siden forrige utgave fått landet lønnsoppgjøret. Her endte vi med årets største lønnsjakk på 6,8 prosent – veldig fornøyd med det! Med 27 kroner ryktes det om beste kronetillegget av de «seriøse» i bransjen.

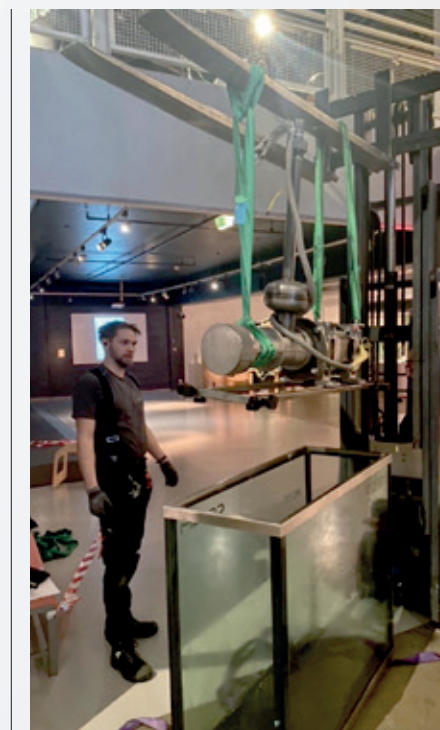
Når det gjelder reisetiden våres er det fortsatt en pågående sak for å få landet en avtale. Vi er jevnlig i samtaler om forskjellige løsninger, men fortsatt er ingen løsning funnet. Men det kan virke som vi er nærmere en løsning nå enn vi har vært tidligere.

HMFs grunnskole har også blitt akseptert fra bedrift siden sist gang,

noe vi er veldig glade for. Så nå sender vi ti håpefulle «unge» montører til disse kursene. De gleder seg masse.

Når det gjelder arbeidsmengde så er det foreløpig rolig på montasje, men det skal snart ta seg opp igjen. Montørene som vanligvis går på montasje, bistår nå i serviceavdelingen hvor det er masse jobb.

Vi begynner sakte, men sikkert å forstå det nye timeskrivingsprogrammet vi har fått. Det er litt mere tungvint å skrive nå, men dette blir forhåpentligvis en vanesak og vi får hvertfall noenlunde riktig lønn.

Håvard Hanslien på en reparasjonsjobb på Teknisk museum hvor motoren til hydraulikkheisen ble byttet.

OTISKLUBBEN

ERIK BROSTRØM FRANK SIG HANSEN

Hei, og godt nytt år til alle sammen.

I Otis har vi fortsatt en del utfordringer med lønssystemet. Det siste som ble oppdaget var at summen betalt i skatt til Skatteetaten, og det som var oppført på lønns- og trekkoppgaven ikke stemte overens. Dette har nå blitt ryddet opp i, men resulterte i en del møter og uproduktiv tid. Problemene har blitt eskalert opp til våre ledere utenfor Norge

igjen og håpet er nå at de fikser problemene en gang for alle.

I Otis er det fortsatt mye å gjøre både på montasje og service, men det roer seg ned på montasje utover våren. Men da er det nok av jobb for alle montørene på service ser det ut til.

Otisklubben har landsråd og årsmøte lørdag 2 mars, i år er det i Oslo på Hotel Edderkoppen.

Ledelsen i Otisklubben har nok å drive med. Her representert ved Erik Brostrøm under en gokart turnering i HMF Østfold i 2018.

HMF BERGEN

PER ERIK SAGSTAD HMF BERGEN

Samholdet er godt blant medlemmene i vestlandets hovedstad.

Slutten av 2023 ble markert med julebord på Nøsteboden for festglade vestlendinger.

Nærmere 80 medlemmer var påmeldt det som har vært årets høydepunkt i HMF Bergen de siste årene.

Det ble servert deilig julemat og kalde halvliter i tradisjonsrikt lokale. Vi benyttet som vanlig anledningen til å hedre de blodferske montørene og ikke minst de lojale traverser som har vært med oss i noen olympiader. Ole Martin Holsen fra Schindler og Sindre Dale Toft fra Otis er de siste tilskudd på montørsiden, mens Erik Kobbeltvedt og Bjørn Eide har rundet henholdsvis 25 og 40 år i faget.

Trond Polden hadde også vært i arkivet og funnet fram noen gamle

fagprøvevurderinger for å vise hvordan faget har utviklet seg gjennom tiår, og noen av de involverte fortalte litt om sine opplevelser og hvilke forskjeller som var den gang i forhold til dagens fagprøve. Her ble det nevnt at man blant annet måtte beherske både sveising og sliping av borer

I februar gjennomførte HMF en markering utenfor TKEs lokaler i Bergen i solidaritet med en nyutdannet montør som bedriften ikke ønsket å gi tilbud om videre jobb. Det til tross for at bedriften har mer enn nok å gjøre. Vi utdanner ikke folk til arbeidsledighet her i bransjen – så slikt kan vi ikke finne oss i. Saken er i skrivende stund uavklart.

Ellers har ikke 2024 bydd på all verdens så langt. Men vi holder på

å planlegge lærlingsamling, sommerfest og deltagelse på HMF-skolen frem mot sommeren, slik at vi opprettholder en høy aktivitet. Årsmøte i avdelingen blir avholdt 14. mars i Kalfaret.

Både blodferske montører og lojale traverser ble hedret på foreningens julebord.

xsecure
Trygg og rask varslingsjeneste

- Sikker kommunikasjon mellom heis og mottak
- Bedre og mer effektiv heissikkerhet
- Oppkobling mot 110-mottak
- Kontinuerlig utvikling

91 00 63 11
salg@xsecure.no

**Alltid online
Alltid selvbetjent
Ingen ventetid**

HMF ØSTFOLD

FRANK SIG HANSEN JOHNNY LEO JOHANSEN

Her i Østfold, hvor alt går det på det jevne for alle bedriftene, har det ikke skjedd så mye siden forrige innlegg.

Kone er nå ferdig med montasjen på Nexans i Halden, som har vært et stort og meget spesielt prosjekt som har gått veldig bra. Fortsatt har Kone bra med jobb dette året fordelt på tilsammen åtte montører og en lærling.

I Otis har de bra med arbeid på nymontasje og service per nå, men det ser ut som det er mer usikkerhet etter sommeren.

I Schindler har det vært mye å gjøre, og på grunn av for lite folk har det blitt en del forsinkelser på montasje. Avdelingen har fortsatt behov for flere montører, til tross for at det ser ut som at det blir en del mindre arbeide i 2024. Det meldes om et

godt arbeidsmiljø i avdelingen som består av sju montører og en avdelingsleder.

Viken heis har sju ansatte fordelt på fire montører, en hjelper på styrt opplæring, en kontordame og en installatør. De har hatt stor pågang helt siden nyttår, og har ansatt en ny mann på service. Det meldes om økt pågang på service i form av fastpriser og forespørsler. Viken Heis har nylig flyttet inn i nye lokaler på Kløvningsten i Sarpsborg, som fremover jobber mot å imøtekomme arbeidsmengden på best mulig måte.

I juni vil jeg takke av, da jeg fyller 67 år. Da vil en ny hverdag møte meg som pensjonist. Etter 37 år i Kone og 50 år i arbeidslivet, og med noen små utfordringer de siste årene er det greit å takke av. Med dette så vil jeg takke for en herlig tid i Kone-

klubben og i Heismontørenes fagforening, hvor jeg har lært mye, og som har gitt meg mye sammen med herlige kollegaer og kamerater. Takk for meg.

Frank har hatt flere verv i klubb og forening. Til sommeren går han inn i pensjonistenes rekker.

FORSIKRINGENE DINE I EL OG IT

Gjennom EL og IT Forbundet følger en rekke kollektive forsikringsordninger med i medlemskapet som dekker innbo og løsøre i hjemmet og som dekker deg og din familie på reiser i hele verden, samt forsikringer som gir utbetaling ved død og arbeidsuførhet.

Forsikringene som tilbys omfatter LO favør grunnforsikring, LO favør Innboforsikring, LO favør Reise-forsikring og Uføre- og ektefelle-forsikring og LO favør Fritidsulykkesforsikring inkludert. Skann QR-koden for å se forsikringsvilkårene.

På «Min side» på www.elogit.no kan du blant annet enkelt bytte adresse, se oversikt over dine

forsikringer og stemme ved uravstemning. Logg deg inn med bank ID eller med ditt personlige passord.

Skaun QR-koden for å se forsikringsvilkårene.

FJORÅRETS LØNNSOPPGJØR

Rett før vi skrev et nytt år landet de fleste klubbene de lokale forhandlingene som hadde pågått siden våren 2023.

TOR-ERIK LUNDBERG PIXABAY

▲ ▼ 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13

Med høy inflasjon og en konsumprisindeks (KPI) fra april 2022 til april 2023 som havnet på 6,4 prosent, var forventningene store til årets lokale forhandlinger. Først i desember kunne klubbene melde om at forhandlingene var signert, noe som understreker at det var et krevende oppgjør. Hvis man ser utelukkende på kronetillegget endte de fleste klubbene med et lønnstillegg på godt over 6 prosent. Akkordsatsene skal være økt tilsvarende kronetillegget.

På siste lønnsstatistikk som Statistisk Sentralbyrå (SSB) offentliggjorde i februar, så vises det til at en gjennomsnittlig månedslønn her til lands økte med 6 prosent fra november 2022 til november 2023. Den samme oversikten viser at en gjennomsnittlig månedslønn for en håndverker økte med 5,7 prosent til kroner 46 420,-

IKKE BARE KRONER

Under forhandlingene har enkelte klubber forpliktet seg til økt effektivitet, noe som ikke bør være kontroversielt for en fagarbeider så lenge det ikke går på bekostning av HMS eller kvaliteten på arbeidet.

I tillegg har flere klubber fremforhandlet økt økonomisk støtte til klubbkassene. Blant annet har Schindlerklubben fremforhandlet tre

Klubb	Lønnstillegg	Ny servicelønn
Uniheis	24,00	423,50
Heis 1, Tromsø	25,00	424,00
Alimak	27,50	421,00
TKE (Thyssen)	24,50	424,50
Orona	27,00	424,78
Schindler	25,00	429,65
Otis	25,00	424,00
ALT heis	30,00	440,36
KONE	24,50	424,50
TKS	23,50	410,50

timer betalt årsmøte, noe som må anses som bra selv om det er langt igjen før man tar igjen TKE-klubbens avtale om 7,5 time betalt årsmøte.

Alimak klubben fikk økt pensjonsparing til 7 prosent slik som de øvrige klubbene har. TKE-klubben fikk behandlingsforsikring uten egenandel og med ingen begrensninger i ytelsene. I Otis fikk de økt satsene for oppmøte med privatbil per dag med kroner 15,- (fra kroner 275,- til kroner 290,-). I tillegg avtalte Otisklubben at skatt på elektronisk kommunikasjon (mobiltelefon) gis som skattefri gave.

ÅRETS LØNNSOPPGJØR

Nå skal klubbene snart forberede seg på nye lokale forhandlinger, og vi vet at konsumprisindeksen (KPI) for januar 2023 til januar 2024 endte på 4,7 prosent. Det blir spennende å se hva tolv månedersindeksen som offentliggjøres i mai ender på, da denne ofte brukes som målestokk når klubbene skal sette kravene til de lokale forhandlingene. Det tekniske beregningsutvalget for inntektsoppgjørene (TBU) har anslått at prisveksten i 2024 vil ende på 4,1 prosent.

Arbeidsledighet
3,9 %
januar 2024

Inflasjon (KPI)
4,7 %
januar 2024

Snitt årslønn
668 700
desember 2023

HEISMONTØRENE FAGFORENING INVITERER TIL

GRUNNSKOLE FOR HMF-MEDLEMMER

Fagbevegelsen og HMFs dannelse og grunnlag

Skolerte medlemmer

er viktige i en sterk fagforening!

KURS 2024:

Ålesund	14. til 15. mars
Oslo	21. til 22. mars
Trondheim	04. til 05. april
Oslo	17. til 18. april
Bergen	29. til 30. mai
Stavanger	05. til 06. juni

Meld deg på her:

<https://www.heis.no/hmf-grunnskole-2024/>

Spørsmål? Ta kontakt med
studieleder i HMF, Alexander Udnes:
E-post: alex@heis.no
Tlf: 959 82 334

Fra HMFs grunnskole.

HMFS GRUNNSKOLE FORTSETTER

STUDIEUTVALGET

I høst blåste vi endelig nytt liv i studievirksomheten i foreninga, og gjennomførte tre runder med HMFs grunnskole. Studieutvalget fikk svært gode tilbakemeldinger for gjennomføringen av kurset, og utvider nå med flere kursdatoer frem mot sommeren.

HMFs Grunnskole er et kurs som går over to dager. Kurset består av innføring i fagbevegelsens historie, viktige streiker, heismontørens historie, valg og filosofi, med både eksterne og interne innledere.

I høst ble det avholdt to kurs i Oslo og ett i Bergen. Frem mot sommeren vil studieutvalget holde to kurs i Oslo, samt ett i Ålesund, Trondheim, Bergen og Stavanger.

Ta kontakt med din lokale tillitsvalgt for å melde deg på kurs!

SKAL DU SØKE JOBB I EN ANNEN HEISBEDRIFT?

Ta alltid kontakt med tillitsvalgt i bedriften
du skal søke deg til først!

Kontaktinformasjon finner du på baksiden av bladet eller på www.heis.no

ÅRSMØTE 2024

Årsmøte i Heismontørenes Fagforening avholdes torsdag den 18. april.

REDAKSJONENG HMF ARKIV

▲ ▼ 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13

Innkalling med dagsorden, sted og tid sendes ut til alle medlemmer i god tid før årsmøtet. Allerede nå kan du foreslå kandidater til styret og andre faste oppgaver i foreningen.

Ta da kontakt med valgkomiteens leder som er Trond Polden.

Han kan nås på mobil 415 60 675 eller på e-post 75polden@gmail.com.

Øvrige medlemmer av valgkomiteen er Andreas Hauge (Otis), Håvard Hanslien (Orona), Kristoffer Syvertsen (Schindler), Lasse Evjen (TKE) og Andre Lyngås (Alimak). Se bladets bakside for å se hvem som er på valg i år.

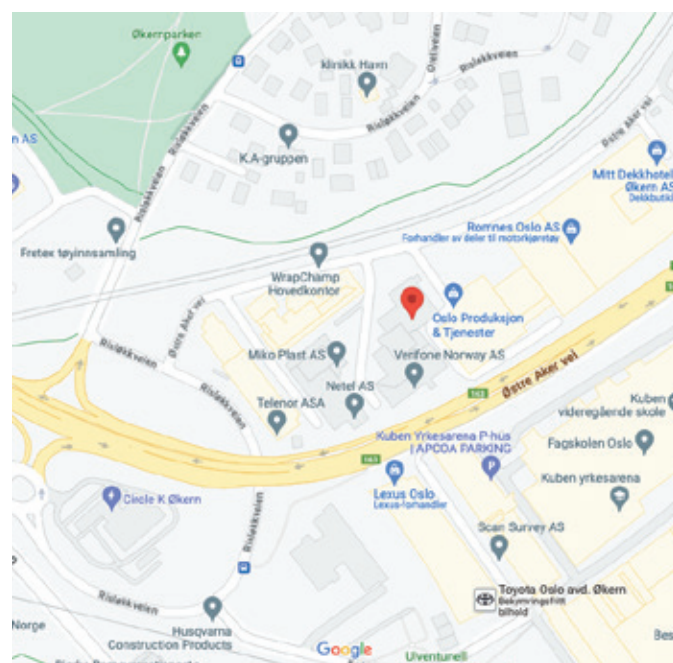
Møt opp for å bidra til en aktiv og demokratisk forening. Vi ses!

Det var stinn brakke på årsmøte i foreningen i 2002.

**FORENINGSKONTORET
I ØSTRE AKER VEI 24
ER ÅPENT FOR ALLE
MEDLEMMER.**

VI SES!

ÅRETS TARIFFOPPGJØR BLIR FORBUNDSVIST

LOs representantskapsmøte har vedtatt at årets tariffoppgjør skal foregå forbundsvist. Dette betyr at vi får anledning til å forbedre Overenskomsten for heisfaget.

TOR-ERIK LUNDBERG

▲ ▼ 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13

Flere forbund hadde på forhånd uttrykt at de ønsket å prioritere lønn i årets tariffoppgjør og avvist LOs skisserte endring av dagens AFP. Dermed kom det kanskje ikke som noen overraskelse at det i år gikk mot forbundsvise oppgjør.

SOLID LØNNSOPPGJØR?

LO lederen har uttalt at det i år bør være rom for et solid lønnsoppgjør da store deler av industrien her i landet går godt. Det Tekniske beregningsutvalget for inntektsoppgjørene (TBU) har anslått at prisveksten i

2024 vil ende på 4,1 prosent. Ifølge en rapport fra Norges Bank er det mellom partene en forventet gjennomsnittlig årslønnsvekst i inneværende år på 5,1 prosent. Så får vi se hva som er igjen etter at dette er blitt fordelt på lønnsgradning og overheng, men vi får håpe at de lavtlønnede vil bli prioritert når kronene skal fordeles.

HELSE I HEISOVERENSKOMSTEN

Tariffkravene til Overenskomsten for heisfaget er enda ikke vedtatt, men diskusjon har for lengst startet

i foreningsstyret, landsråd og i klubbene. Flere har foreslått at tiltak som skal minimalisere eksponeringen for helsefarlig kvartsstøv bør prioriteres også i årets tariffoppgjør. Krav som går på lønn, vil bli forhandlet i de lokale lønnsforhandlingene.

Overlevering av kravene til tariffoppgjøret er satt til den 17. april. Dato for forhandlingene på Overenskomsten for heisfaget er satt til den 6., 7. og 8. mai.

FAKTA OM KVARTSSTØV

Flere målinger viser at byggstøv kan inneholde farlige partikler med kvarts som innåndes og som kan påvirke helsen og forårsake blant annet astma, kreft og kols.

Kvarts er det nest vanligste mineralet i jordskorpa, og det finnes i ulike mengder i de fleste bergarter som for eksempel flint, kvartsitt og granitt, men kan også finnes i sand og leire. Mineralet er så hardt at det kan ripe glass, men det er ikke helsefarlig før støvet blir finkorna gjennom knusing, sprenging eller boring. For det er først da de fineste partiklene, respirabelt krystallinsk silika, kan trenge ned i lungene og forårsake skade.

HMF STØTTER TESLA-ARBEIDERNES KAMP FOR TARIFFAVTALE I SVERIGE

Det er både skremmende og oppsiktsvekkende at Elon Musk innehar så stor makt over Tesla-ansatte og deres ledelse i Norden.

AU I FORENINGEN PIXABAY

▲ ▼ 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13

Elon Musk og Tesla bedriver fagforeningsknusing. Uttalelsen sto første gang på trykk på www.heis.no den 18. desember 2023.

Heismontørens Fagforening gir sin fulle støtte til kravet om tariffavtale som Tesla-ansatte i Sverige krever. Vi støtter også den viktige støtte-

streiken som foregår utenfor Tesla-kontorene – aktiviteter som klart berører Tesla, og ikke minst Elon Musk direkte.

Vel så trist er det at Tesla-ansatte i Norge må holde sine organiserings-tilslutninger hemmelige, i frykt for å miste jobbene. Og dette skjer i 2023!

Elon Musk og hans Tesla må tydeligvis lære på den vanskelige måten at arbeidslivet er annerledes i Norden og Europa, enn i USA. Amerikanske tilstander skal ikke få rotfeste seg på arbeidsplasser i Norden!

Tesla-ansatte i Sverige kjemper en viktig og riktig kamp for tariffavtale, og Heismontørens Fagforening støtter dem fullt ut i kampen, og samtidig applauderer vi de andre i Norden som nå er engasjert i å støtte arbeiderne med støtteaksjoner.

STREIK OG FAGFORENINGSKNUSING I TESLA

For første gang siden 90-tallet har det blitt storstreik i Sverige etter at Tesla har nektet å inngå tariffavtale med de ansatte som er organisert i IF Metall. Det var i oktober i fjor at IF Metall meldte at arbeidere ved Tesla-verksteder i Sverige gikk ut i streik. Selskapets øverste sjef, Elon Musk, er åpent fiendtlig til fagforeninger. Senest i januar nektet selskapet tyske Tesla-arbeidere tariffavtale. Det foreligger ingen tariffavtale i Tesla her til lands, men Teslas Norgessjef sier de ikke vil motsette seg det dersom noen av deres ansatte organiserer seg.

SYMPATISTREIK

Det svenske Transportarbeiderforbundet har stoppet lossing av Tesla-biler i havnene i Malmö, Södertälje, Göteborg og Trelleborg. I både Norge og Danmark har havnearbeidere nektet å losse nye Teslaer ment for det svenske markedet. Svenske fagorganiserte post-ansatte nekter å levere post og pakker til Tesla, og renovatører og transportører nekter å hente avfall hos selskapet. Snart slutter organiserte svenske elektrikere å montere og vedlikeholde Tesla ladere, skriver Dagsavisen.

FRYKTER TOMME ORDREBØKER VIL GI KOMPETANSEFLUKT OG ÅPNE OPP FOR INNLEIE

Da restaurantene skulle åpne opp etter koronapandemien, hadde mange hotell og restaurantarbeidere funnet seg nye bransjer. Under lavkonjektoren på nittitallet opplevde byggebransjen den samme kompetanseflukten.

REDAKSJONEN HMF ARKIV

Nå fryktes det at den lave aktiviteten i byggebransjen vil føre til kompetanseflukt ved at mange fagarbeidere søker seg til andre bransjer. En ringvirkning av dette er at det vil legge et sterkt press på de nye innleiereglene når markedet snur.

Partiet Rødt har derfor forslått å utvide tiden som det er mulig å permittere, fra 26 uker til 52 uker. Andre tiltak for i det hele tatt å unngå permitteringer er å øke aktiviteten med vedlikehold og rehabilitering av kommunale og statlige bygg.

Vi håper på en oppgang i byggebransjen for å forhindre kompetanseflukt. Her fra bygging i Bjørnvika i 2018.

DANSKER MÅ STEMPE

Til sommeren må nesten alle danske arbeidstagere registrere når de kommer på jobb og når de drar, skriver LO aktuelt. Dette ifølge en ny lov som Folketinget har bestemt på bakgrunn i en ny dom fra EU-domstolen. Personer med ledelsesansvar og personer som kan gjøre selvstendig beslutninger om egen arbeidstid skal være fritatt.

OTIS 170 ÅR

Otis ble grunnlagt av Elisha Otis i 1853, og året etter presenterte Elisha Otis det som ble forløperen til fangapparatet. Nå kan verdens ledende leverandør av heiser og rulletrapper feire at det er 170 år siden de revolusjonerte heisbransjen.

SCHINDLER 150 ÅR

Schindler ble grunnlagt i 1874 i Lucerne, Sveits, av ingeniøren Robert Schindler. Over 100 år senere, i 1979, etablerte selskapet seg i USA med oppkjøpet av Houghton Elevator med hovedkontor i Toledo, Ohio. I år kan de feire at det er 150 år siden, det som i dag er blant verdens største heiskonsern, ble grunnlagt.

DØDENS KLASSESKILLE

Regjeringen la i desember frem en stortingsmelding hvor de foreslår å øke pensjonsalderen. Noe som innebære at dagens 30-åring risikerer og måtte stå i jobb til de er 70 år.

TOR-ERIK LUNDBERG SKJERMDUMP SSB

▲ ▼ 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13

Regjeringen kaller forslaget for en «normert pensjoneringsalder», hvor aldersgrensen på 67 år skal erstattes med en bevegelig aldersgrense som øker i takt med at forventet levealder øker. Den nedre aldersgrensen for uttak av alderspensjon skal følge økningen i levealder.

DØDELIGHET ETTER YRKER

Mange vil mene at dagens mulighet til å gå av med tidligpensjon ved 62 år er høy nok, med tanke på at mange arbeidstager som for eksempel i yrkesfag, starter i arbeidslivet allerede som syttenåringer. For i forslaget tas det ikke hensyn til at det i mange yrker er en langt lavere

forventet levealder enn i akademiske yrker og høyere funksjonærstillinger hvor levealderen er betydelig lengre.

En ny rapport som SSB la frem i 2023 om utviklingen i dødeligheten basert på yrker, viser at det var en forskjell mellom renholdere og akademikere på 5,5 til 6 leveår i hele perioden mellom 1980 og 2010. I perioden mellom 2016 og 2020 er denne redusert til gjennomsnittlig 4,5 leveår mellom disse to yrkesgruppene.»

SLITERNE TAPER

Regjeringen begrunner forslaget med at dette skal sikre at utføre og de med lavest pensjonsopptjening får

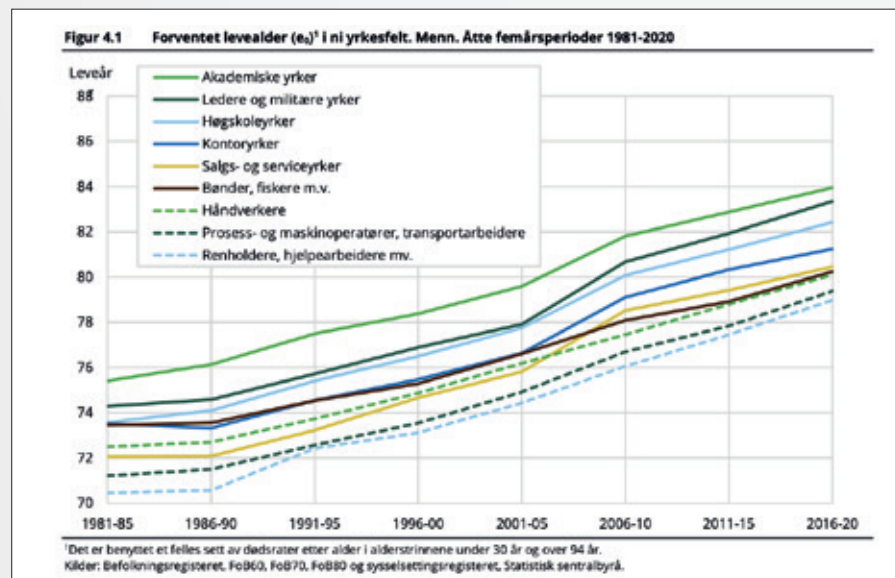
en god pensjon også i framtida, skriver regjeringen.no. Samtidig skal et utvalg settes ned for å se på løsninger for «sliterne» som av ulike grunner ikke klarer å stå i jobb frem til pensjonsalder.

Men tvert imot fryktes det nå at forslaget vil føre til flere uføretrygdede og lavere pensjonsutbetalinger da mange ikke vil klare å stå i arbeid frem til oppnådd pensjonsalder. Da er det feil rekkefølge å sette ned et utvalg som skal se på en løsning for «sliterne» kanskje etter at pensjonsalderen er endret.

ØNSKER BREDT PENSJONSFORLIK

Regjeringen har et håp om at dette skal legge grunnlaget for et nytt bredt pensjonsforlik som kan stå seg over tid. Den 18. januar var Stortingsmeldinga på høring i arbeids- og sosialkomiteen på Stortinget. Komiteen har nå frist på seg fem til 14. mars med å legge fram en innstilling til Stortinget. Deretter er planen at det skal legges frem et lovforslag som skal behandles på Stortinget.

Den 14. mars (Etter dette bladets deadline) har styret i foreningen vedtatt tilslutning til den politiske streiken mot økt pensjonsalder.

Statistikk hentet fra ssb.no.

SYMPATISTREIK I NORDSJØEN

Ni britiske oljearbeidere organisert i IE & FLT har streiket siden slutten av mars i fjor. Dette er den lengste streiken i Nordsjøen noensinne.

REDAKSJONEN PIXABAY

Det er streikende oljearbeidere i det britiske selskapet Schlumberger UK (SLB UK) som er ute i streik for tariffavtale. Sammenlignet med norsk lønn har de blitt underbetalt av sin arbeidsgiver, som nå har erstattet de ni streikende med annen arbeidskraft ute på Ekofisk-feltet.

Norges Rederiforbund har argumentert for at streiken i SLB UK ikke kommer inn under norsk rett fordi den ikke er i Norge. Men nå har en enstemmig dom i Arbeidsretten slått fast at LO kan gå til sympatistreik, og det vil nå bli tatt ut 75 personer i sympatistreik.

Illustrasjonsfoto. Ni oljearbeidere har streiket siden mars i fjor.

Styret i HMF har vedtatt å bevilge 5000 kroner til de ni ansatte som er ute i streik i Slumberger UK. Noe som er den høyeste summen styret

i foreningen kan bevilge utenfor årsmøte. AU i foreningen har i tillegg fått i oppgave å lage en støtteuttalelse.

BEMANNINGSBRANSJEN ANKER

Seksten bemanningsbyråer gir seg ikke, og anker forbudet mot innleie av arbeidskraft som ble innført den 1. juli til Høyesterett.

REDAKSJONEN HMF ARKIV

Det var opprinnelig 29 bemanningsbyråer som gikk til sak med en begjæring om opphøring av forbudet. Tidligere har bemanningsbyråene tapt både i tingretten og lagmannsretten.

I det opprinnelige kravet viser bemanningsbyråene til EØS-avtalen og at innstramminger betyr brudd på

EUs regler for fri flyt av arbeidskraft og tjenester.

Samtidig har Adecco, Manpower og bransjeforeningen SMB klaget Norge inn for Eftas overvåkningsorganet i EU (ESA). ESA har ment at Norge bryter EUs regelverk. Noe som Norge har avvist, skriver frifagbevegelse.no.

Illustrasjonsfoto. Fra en demo mot bemanningsbransjen utenfor Campus Ås i 2019.

ETTER 30 ÅR ER EØS-AVTALEN FORUNDRINGS-PAKKEN SOM FÆRRE OG FÆRRE VIL HA

EØS-avtalen trådte i kraft 1. januar 1994, forhandlet frem av Gro Harlem Brundtlands regjering som en forberedelse til EU-medlemskap. Tretti år senere har EØS-avtalen blitt mye mer omfattende enn den skulle være. Regjeringen garanterte for eksempel at alkoholpolitikken lå utenfor EØS. Men importmonopolet måtte oppheves og forbudet mot alkoholreklame er endret.

MORTEN HARPER, JURIST OG UTREDNINGSLEDER I NEI TIL EU

BERNT SØNVISEN/ FLICKR

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13

EØS-avtalen ble forhandlet frem av Gro Harlem Brundtland (AP) sin regjering som en forberedelse til EU-medlemskap. Fotograf: Bernt Sønvisen/Flickr

Foreningen har i 1962, 1972 og i 1994 deltatt aktivt i kampen mot EU. Fotograf: Ukjent/hentet fra HMF historiebok.

Heller ikke skatte- og avgiftsspørsmål skulle EØS-avtalen omfatte. Men den differensierte arbeidsgiveravgiften er flere ganger blitt endret på grunn av EØS-reglene. Energi, landbruk, distrikts- og regionalpolitikken og arbeidslivet er noen eksempler der avtalen griper inn i en helt annen grad enn forutsatt.

Slik EØS-avtalen fungerer, innfører Norge nesten alle nye regler for det indre markedet som EU vedtar. Vetoretten er bare brukt én gang, mot EUs tredje postdirektiv, og når Erna Solberg kom til makten i 2013 ble Stoltenberg-regjeringens varsel om veto trukket tilbake.

Overvåkingsorganet ESA i Brussel og EFTA-domstolen i Luxembourg har siste ordet når EØS-avtalen fortolkes og praktiseres. EØS endrer ikke bare norske lover, men også hvem som bestemmer. Norge er blitt tilknyttet over halvparten av EUs byråer, som ERA på jernbane og ACER på energi, og mange av dem har vedtaksmyndighet på sine områder.

EØS-avtalen bestod i 1994 av 1865 direktiver, forordninger og beslutninger fra EU. 30 år senere er det totale antallet rettsakter inntatt i EØS nærmere 15 000. De fleste er ukontroversielle, men mange har inn- gripende konsekvenser.

En av forutsetningene fra norsk side var at EØS-avtalen «ikke skulle kreve endringer i avtalepartenes interne beslutningsprosess», som Brundtland-regjeringen uttrykte det i Stortingetsproposisjon 100 (1991-92). I dag ser vi at Norges «interne beslutningsprosess» er dramatisk endret. For eksempel er kontrollen med det norske kraftmarkedet lagt i hendene på Reguleringsmyndigheten for energi (RME), et organ utenfor norsk politisk eller forvaltningsmessig styring. RME følger energibyrådet ACER og påser at alle krav i de aktuelle forordningene og direktivene blir etterlevd av Statnett, kraftprodusenter og aktører i strømmarkedet.

Flere EU-byråer har fått overført myndighet, direkte eller indirekte via ESA, som griper inn i den politiske og forvaltningsmessige beslutningsprosessen. Det som skjer, er nettopp det som regjeringen sa ikke skulle skje.

Allerede under Stortingets høring om Schengen-avtalen i 1997 advarte jusprofessor Eivind Smith om at EØS-avtalen er mer bindende enn det formelt sett ser ut som. Han beskrev EØS som «en konstitusjonell katastrofe rett og slett fordi den går på at vi later som om vi er suverene i ganske mye større grad enn vi reelt sett er» (Dagbladet 09.06.97).

EØS-tilhengernes hovedargument er markedsadgang og forutsigbarhet for næringslivet. Dynamikken gjennom stadig mer inngående og detaljerte endringer fra EUs side, og nye fortolkninger av reglene, gjør derimot at avtalen ikke er forutsigbar.

For eksempel innebærer tilslutningen til EUs energiunion at billig kraft som konkurransefortrinn for industrien er i ferd med å forsvinne. På denne måten trykker ikke EØS-avtalen norske arbeidsplasser, men setter dem i spill. Et annet eksempel er uthulingen av tollvernet og økt import av landbruksvarer fra EU, som bidrar til færre arbeidsplasser knyttet til landbruket.

Er frihandelen i EØS-avtalen mest til gunst for Norge eller EU? Handelen med fastlandsvarer viser et årlig underskudd for Norge mellom 120 og 160 milliarder kroner de siste ti årene. Norsk næringsliv har tapt markedsandeler hjemme, og få norske næringer utenom olje og gass samt oppdrett har vunnet markedsandeler på EUs indre marked.

Gjennom årene har Norge betalt mange milliarder i EØS-midler. Pengene skal gå til utviklings- og utjevningstiltak i EU-land, men det er avdekket flere prosjekter som ikke oppfyller formålene. Støtteordningen skulle være tidsbegrenset, men Norge har gjentatte ganger akseptert å forlenge den – nyligst for perioden 2021 til 2028. EØS-midlene utgjør nå 5,3 milliarder kroner i året. Økningen overgår inflasjonen mange ganger. I starten ble EØS-midlene anslått til 125-150 millioner i året.

Ved siden av EØS-midlene betaler Norge også mange milliarder for å delta i stadig flere og mer omfattende forsknings-, utdannings- og forsvarsprogrammer i EU-regi, som beløper seg til 6,6 milliarder kroner årlig. En del av disse midlene hentes tilbake blant annet av norske universiteter. Alt i alt betaler Norge nå årlig omkring 12 milliarder kroner knyttet til EØS.

Oppslutningen om EØS-avtalen har falt de siste årene, og de som sier nei til EØS har blitt flere. En meningsmåling fra Sentio i november viser at 50 prosent sier ja til EØS og 26 prosent nei. I en tilsvarende måling for to år siden svarte 65 prosent ja til EØS og 19 prosent nei. Det er flere som foretrekker en handelsavtale med EU i stedet for EØS-avtalen. 34 prosent ønsket en handelsavtale mot 27 prosent for EØS i siste måling fra mai 2022.

Dersom EØS-avtalen sies opp, skal handelsavtalen som ble inngått mellom Norge og EU før EØS, igjen regulere handelen. Handelsavtalen fra 1973 sikrer tollfrihet for norske industrivarer til EU. For fersk eller kjølt laks, som er den fisken Norge eksporterer mest av til EU, vil tollene være uforandret: 2 prosent.

EØS-avtalen var omstridt også da den ble inngått. I stortingsproposisjonen den gangen fremhevet Brundtland-regjeringen at man uansett kunne falle tilbake på handelsavtalen ved en oppsigelse av EØS: «Grunnen til at man ikke har besluttet å oppheve eksisterende avtaler ved inngåelsen av EØS-avtalen, er at man ønsker at de igjen skal kunne komme til anvendelse dersom en avtalepart sier opp EØS-avtalen». Om ikke annet har EØS-gaven fra Gro byttelapp.

Teksten ble først trykt i Klassekampen 23. desember 2023.

JUKS PÅ TØYEN

Oslo kommune mistenker brudd på innleiebestemmelsen ved byggingen av det nye Tøyenbadet. Elektromontørenes forening i Oslo

og Akershus mener at de to innleide selskapene, som begge er registrert Elvirksomhetsregisteret, i realiteten kun er bemanningsbyråer. De er nå begge under etter-

forskning av Arbeidstilsynet, skriver Klassekampen. Det er elektroentreprenøren GK Elektro som er hovedleverandør av det elektriske anlegget ved Tøyenbadet.

20 ÅR SIDEN DEN STORE STREIKEN MOT SOSIAL DUMPING

For over hundre og femti år siden begynte arbeidsfolk her til lands å organisere seg for ikke å underby hverandre i lønn. Tariffavtalene skulle sikre alle arbeidstakere lik lønn for likt arbeid og forebygge sosial dumping.

TOR-ERIK LUNDBERG

HMF ARKIV OG FAKSIMILE AVISUTKLIPP

▲ ▼ 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13

Fra en større markering i Oslo i 2004. Foto: HMF Arkiv.

I 2004 ble EU utvidet med ytterligere ti nye medlemsland, hovedsakelig fra Øst-Europa, noe som skapte en bølge med arbeidsinnvandring til Norge. Gjennom EØS-avtalen er Norge forpliktet til å delta i EUs indre marked med fri flyt av arbeidskraft, tjenester, varer og kapital. Noe som innebærer at arbeidstakere i EU-land fritt kan ta seg arbeid og videreføre sitt yrke fra hjemlandet i Norge.

Dette skapte en debatt hvor man fryktet at sosial dumping ville bre om seg. I byggebransjen ble det avdekket flere eksempler på doble arbeidskontrakter, lønn helt ned til 20 kroner timen og urimelig lange arbeidsdager.

VELKOMMEN PÅ TARIFFERTE VILKÅR

Dette var bakenforliggende for foreningens prioriterte krav i tariffoppgjøret i 2004, med slagordene «Norsk lønn i Norge – Nei til sosial dumping!» og «Velkommen til utenlandske arbeidere – på tarifferte vilkår!». Selv om det opp igjennom tidene hadde vært noen tilfeller med sosial dumping i den norske heisbransjen, så var ikke dette på den tiden et stort problem for foreningen.

Heisoverenskomsten besto allerede av flere tekster som skulle forebygge sosial dumping i bransjen, men som vanlig så foreningen for seg mulige framtidsscenarioer. Man ønsket å forhindre at bedrifter som var registrert i EU kunne etablere seg i Norge med arbeidskraft lønnet fra lavkostland, eller at norske bedrifter registrerte seg i EU og gjorde det samme.

Formålet var derfor aldri å forhindre arbeidsfolk fra andre land i å søke

arbeid her til lands, men å legge til rette for konkurranse på like vilkår med en lønn å leve av for alle. Foreningen tok med dette et slag på vegne av hele fagbevegelsen for å sette en stopper for sosial dumping.

FØRST ER DET FERIE

Da forhandlingene gikk til mekling, var avstanden mellom partene så stor at meklingsmannen aldri fant grunnlag til å legge frem en skisse til løsning. Da bruddet var et faktum den 29. juni 2004, hadde ikke foreningen varslet plassfratredelse slik som man må før man kan gå ut i streik. Slikt hadde NHO aldri vært borte i før, og etter en avklaring om spillereglene med LO, ble det satt et nytt meklingsmøte til den 23. august. For som daværende leder av foreningen, Rune Larsen, utalte til Dagens Næringsliv: «En streik midt på sommeren ville hatt liten slagkraft».

NHO ØNSKER SOSIAL DUMPING

Terje Skog som var talsperson for foreningen under streiken uttalte at «dersom NHO sier nei, må det være fordi de politisk mener at det skal være rom for å drive med sosial dumping i Norge». John E. Kaasa i arbeidsgiverorganisasjonen som da het TELFO, og som nå heter NELFO underlagt NHO, argumenterte med at kravet var overflødig fordi det allerede fantes lovgivning som åpnet for almenngjøring av tariffavtaler. Han uttalte at «Får en først en slik tekst inn i en overenskomst får du den aldri ut igjen.» Foreningen var vel vitende om at NHO da hadde hatt til vane å stemme nei for almenngjøring av tariffavtaler i Tariffnemda. (Ved flertall i Tariffnemda kan deler av en tariffavtale, f.eks. lønn, gjøres om til norsk lov.)

STREIK ER IKKE FERIE

Foreningens medlemmer fikk fort erfare at streik ikke var synonymt med ferie. Her hadde alle sine oppgaver, og om det ikke var oppdrag for Heistjenesten, så var det å dele ut løpesedler eller vurdere dispensasjoner. Flere steder i landet ble det etablert streikekafeer og arrangert hyppige medlemsmøter og demonstrasjoner.

Over hele landet sto heismontører frem i media for å proklamere for streiken, selv om det som vanlig var vanskelig å få frem budskapet i riksmidlene. Når man endelig fikk plass i de store mediene, var det ofte for å sverte heismontørene som ikke reparerte heisen til syke, eldre og svake som sårt trengte heisen. Det fremgikk aldri at det var arbeidsgiverne som konsekvent avsto søknader om dispensasjonen fra arbeidskonflikten i slike tilfeller – og ikke foreningen. Dette da deres hovedstrategi syntes å være og fremprovosere en innгриpen fra regjeringen.

Et alternativ for heiskunder som var rammet av streiken, var å benytte seg av foreningens heisbedrift, Heistjenesten, slik at de fikk reparert heisen. Noe mange heiseiere benyttet seg av til tross for oppfordring fra NHO om å ikke gjøre det. Dette til stor irritasjon i NHO, som gjorde flere mislykkede forsøk med sine advokater for å sette en stopper for virksomheten.

NHO PÅ DEFENSIVEN

Arbeidsgiverne var på defensiven, og det kom blant annet falske anklager om at en heismontør hadde sabotert heisen i arbeidsgivernes høyborg: NHO på Majorstua i Oslo. Ved et

Det ble bråk da ledelsen i Otis sendte trusler til to tillitsvalgte for deres deltagelse i Heistjenesten. Her fra en demonstrasjon utenfor Otis hvor daværende ledelse i bedriften ved Sam Goey, Øystein Ueland og Arild Fladseth møtte de streikende. Foto: HMF Arkiv.

annet tilfelle valgte ledelsen i Otis å sende trusler om oppsigelse til to tillitsvalgte for deres deltagelse i Heistjenesten.

Da arbeidsgiverne tok ut ytterligere 225 heismontører i lockout den 23. november i 2004 var 482 av totalt 640 heismontører ute i konflikt. Bare 120 av disse var ute i streik. Med dette var det opplagt at arbeidsgiverne tok sikte på å få regjeringen til å stoppe streiken med tvungen lønnsnemd.

KULTUROPPROP OG TV-DEBATT

Behovet for en seier over et maktbevisst NHO i slaget mot sosial dumping var en viktig drivkraft for

streiken og dens støttespillere. For heismontørene hadde fått brei oppslutning om streiken.

Den 13. desember innkasserte foreningen ytterligere støtte fra kulturpersonligheter, akademikere og politiske veteraner. Dette var et initiativ som ble dratt i gang av forfatter Thorvald Steen (tidligere maler på Gaustad) som opprettet et samarbeid med AP-veteranen Reulf Steen i det som ble kalt «kulturoppropet». Etter oppropet opptrådte de to som aktive støttespillere under resten av streiken. Reulf uttalte at han før streika overhodet ikke hadde hatt kunnskap om sosial dumping.

Streika hadde «vekket ham», og han mente at dette i sin kjerne, dreide seg om en kamp til forsvar for en velferdsstat.

Dette vakte riksmidlene og tabloidenes oppmerksomhet, og det ble i NRKs «Redaksjon En» duket til det som i ettertid er blitt omtalt som en legendarisk TV-debatt. Her møtte Terje Skog, Sigrun Vågang (NHO) og daværende leder av Frp, Siv Jensen, til debatt. Med på sin side hadde Terje med seg Reulf Steen og tidligere Vålerenga prest Einar Gelius som også var en del av kulturoppropet.

Faksimile/utklipp fra noen aviser under den fem måneder lange konflikten.

Dagen etter den vellykkede TV-debat- ten sendte foreningen et forslag om kompromiss på den fastlåste kon- flikten til arbeidsgiverne. Dette med en tekst som ville binde partene til å stemme for almenngjøring for å sikre like lønns og arbeidsvilkår dersom dette skulle bli aktuelt. Selv om NHO tidligere hadde proklamert for almenngjøring, ville de nå ikke gå inn for en bindende avtaletext om almenngjøring. Nå var det over- hodet ingen tvil om hvilken vei NHO og arbeidsgiverne ville gå.

TVUNGEN LØNNSNEMD

Mandag den 24. januar 2005 kalte daværende arbeidsminister, Dagfinn Høybråten (Krf), partene inn til et møte for å fortelle at det ville bli vedtatt tvungen lønnsnemd. Regje- ringen hadde kommet NHO til utset- ning og begrunnet vedtaket svært vagt med at Statens Byggetekniske Etat var bekymret for at heiser muli- gens kunne bli holdt i gang på en sikkerhetsmessig uforsvarlig måte. Dette til tross for at heisene var blitt kontrollert av heiskontrollen på vanlig måte under hele konflikten. I ettertid har ILOs komite for organi- sasjonsfrihet kommet med en utta- lelse om at Bondevik-regjeringen og Stortingets avgjørelse var feilaktig.

KAMPEN FORTSATTE LOKALT

Kampen fortsatte nå lokalt for å få til en avtale som forpliktet bedrif- tene til å si nei til sosial dumping. Både Ribe Heis og Euroheis, som begge sto utenfor NHO, fikk fort til en avtaletext.

Schindlerklubben fikk til en løsning hvor bedriftsstyret hadde en en- stemmig vedtatt uttalelse tilsvaren-

de streikekravet. Denne uttalelsen førte til at NHO straffet Reber Schindler med en bot på 150 000,- kroner.

«Styret i Reber Schindler AS er opptatt av å sikre like konkurransevilkår, og lønns- og arbeidsvilkår for utenlandske arbeidstakere i heisbransjen som er lik med de vilkår norske arbeidstakere har. Partene bør derfor samarbeide for å sikre at norske lønns- og arbeidsvilkår skal gjelde for hele heisbransjen i Norge. Almenngjøring av gjeldende tariffavtale for heisfaget kan være en aktuell måte å oppnå dette.»

BEDRIFTENE LEIER INN

Den fem måneder lange arbeidskon- flikten hadde ført til at bedriftene lå langt etter med arbeidet. Samtidig oppfattet kanskje noen av arbeids- giverne foreningen som svekket ettersom streiken ble avsluttet med tvungen lønnsnemd.

Så da streiken var over begynte først Otis og Thyssen, og senere Kone, å leie inn montører fra andre land. Med dette var det duket for nye uroligheter, men etter en stund måtte bedriftene gi etter for klubbe- nes styrke.

Koneklubben ble etter drøftelses- møter enige om flere punkter som skulle styre innleievirksomheten, og Reberklubben signerte den 2. desember 2005 en avtale ved- rørende innleie av utenlandsk arbeidskraft. I januar året etter fikk Otisklubben til en avtale som regu- lerte innleie, men det skulle drøye ytterligere for Thyssenklubben.

EPILOG

Dette er bare et lite utdrag av alt som skjedde under den 156 dager lange streiken som strakk seg fra høsten i 2004 og frem til vinteren i 2005.

Til tross for tvungen lønnsnemd, hadde foreningen likevel seiret ved å sette sosial dumping på den poli- tiske dagsorden i Norge. En langvarig streik tærer på – men totalt sett var streiken samlende for foreningen som kom styrket ut av konflikten. De gode avtalene som ble gjort lokalt etter streiken har lagt grunnlaget for dagens innleiebestemmelser.

For interesserte så anbefales det å lese Heismontørens Fagforenings historiebok «Meningsløst god» som er ført i pennen av forfatter Jørn Magdahl, og som tar for seg foreningens historie fra 1981 og frem til 2005. Historieboka og egne opplevel- ser fra streiken er blitt benyttet som kilde i denne artikkelen.

Skann QR-koden for å se den legendariske TV-debatten mellom Terje Skog (HMF) og Siv Jenseu (Frp) på NRK!

HEISBOBLA?

Heismontørenes Fagforening har vært kjent for å være den lille kjempen som har engasjert seg i små og store politiske saker, og har opp gjennom tidene vært en trofast støttespiller ved andre foreningers arbeidskamp.

TOR-ERIK LUNDBERG HMF ARKIV

▲ ▼ 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13

«HMF har spilt en viktig rolle i å utvikle en fagopposisjon både i eget Forbund og i LO, og har også hatt viktige alliansepartnere i den kampvillige delen av fagbevegelsen utenfor Oslo», står det å lese i foreningens historiebok.

Historien vår viser at vi ikke bare har vært opptatt av det som skjer innen eget fag. Gjennom tidene har foreningen blant annet engasjert seg på nei-siden i EU-kampen både i 1972 og i 1994, og i 2004 var foreningen med på å sette sosial dumping på

den politiske dagsorden. Foreningen gikk fra 2013 i bresjen for rettferdighet for tjuen år gamle Ramunas Gudas fra Litauen som ble alvorlig skadet og overlatt til seg selv etter en arbeidsulykke under rivning av en heis i Bærum.

Geir Løkke (Schindler) stilte opp som streikevakt da inngangene til Radisson Blue på Holbergs plass ble sperret av i forbindelse med hotellstreiken i 2016. Mange husker streiken ved den samme hotellkjeden på 90-tallet hvor foreningen var en støttespiller. Foto: Torstein Bøe/NTB.

HMF har engasjert seg i de høye strømprisene. Her fra en demo i 2022. Foto: Tor-Erik Lundberg

Fortsatt den dag i dag deltar foreningen på demonstrasjoner til støtte for andre foreningers arbeidskamp eller i andre politiske saker slik som kampen mot bemanningsbransjen. Men er vi fortsatt den ledende foreningen som går i bresjen for fagbevegelsen, eller har vi nok med å følge opp foreningens egne saker?

TETT PÅ FORENINGEN

Daglig leder for De Facto, kunnskapscenteret for fagorganiserte, Roar Eilertsen (68) er en som har fulgt foreningen tett siden den gang han var fagforeningsaktivist og tillitsvalgt i Jernverksklubben på Mo. Da De Facto ble etablert i 1989 var Terje Skog stiftelsens første styreleder.

Markus Hansen (t.h.) takker av Roar Eilertsen som styreleder i Heistjenesten AS i 2023. Foto: Tor-Erik Lundberg

«Gjennom hele nittitallet var foreningen en viktig pådriver for å bruke De Facto i forbindelse med politikkutvikling og skoloring i radikale fagforeningsmiljøer», får vi høre av Roar Eilertsen.

Da de ansatte overtok heisbedriften Norheis i 1993 etter en konkurs, ble Roar engasjert som styreleder og i en periode også som daglig leder i den arbeidereide bedriften.

«I sju år levde jeg med heisbransjen, heismontører og HMF dag og natt. I 2002 ble jeg engasjert som daglig leder i Heismontørenes Solidaritetsfond, og det fortsetter jeg ennå med», forteller Roar som legger til at det på starten av 2000-tallet var en del kurs og prosjekter for foreningen, men at det har blitt mindre og mindre av dette.

Redaksjonen har merket seg at Roar etterlyser et enda større engasjement fra Heismontørenes fagforening. Vi blir nysgjerrige og spør hva han legger i det?

«I takt med at HMFs bruk av De Facto har dabbet av, virker det også som om foreningas engasjement i saker som er av betydning for hele fagbevegelsen og for utviklinga av samfunnet vårt har blitt stadig mindre. Jeg savner initiativer til faglig aktivisme og kamp, tilstedeværelse og synlighet i offentligheten.»

I hvilke saker mener du foreningen burde engasjert seg mer?

«For tida pågår det viktige kamper om pensjonssystemets framtid, om rammene for norsk strømpolitikk, om EØS-avtalens inngripen i lover og regler for norsk arbeidsliv, om velferdsstatens rolle framover, om Norges forhold til krigene i Ukraina og på Gaza, om internasjonal solidaritet, og mye mer.»

«Skal flere tvinges over på uføretrygd som en følge av at pensjonsalderen blir hevet, skal Folketrygden bli så dårlig for de som må gå av tidlig at det ikke er til å leve av, skal verdien av AFP reduseres kraftig? Spørsmålene er mange og viktige», fortsetter Roar.

«Skal vannkrafta fortsatt være folkets eie, og prises ut ifra produksjonskostnaden eller ut i fra europeiske markedspriser? Hvilke konsekvenser får den markedsbaserte energipolitikken for industrien? Skal EØS/ESA få bestemme at Stortingets innstramninger i innleieregelverket er ulovlig? At kravene i offentlige kontrakter om ryddige lønns- og

Her fra en markering i 2018 for rettfærdighet for Ramunas som ble alvorlig skadet og overlatt til seg selv etter en arbeidsulykke. Foto: Christian Olstad.

arbeidsforhold hos kontraktørene ikke kan opprettholdes? På alle disse områdene, og mange flere, er fagbevegelsen den viktigste krafta som kan sikre et samfunn som er bra for arbeidsfolk», legger den samfunnsengasjerte sekstiåtteåringen til.

Heismontørenes fagforening har ca. 700 yrkesaktive medlemmer, og er en lettvekt basert på medlemstallet. Er det da å forvente at en liten forening skal være fagbevegelsens spydspiss?

«I den faglige kampen er ingen for små og ingen for store. Noen må ta de riktige initiativene, og drive fram brede bevegelser. HMF har tidligere vært en del av dem som har gått i spissen, bidratt til politikktutvikling og skapt allianser på tvers av foreninger og forbund. Jeg skulle ønske at dere fortsatt hadde ambisjonene om å spille en sånn rolle. Det trengs like mye nå som før.»

Foreningen deltok på en markering under sykepleierstreiken i 2018. Foto: Tor-Erik Lundberg.

Hvilke saker fra nyere tid og sett i et historisk perspektiv, kan foreningen etter din mening være stolt av å ha vært delaktige i?

Vinmonopolarbeiderne viste med dette sin takknemlighet for kameratskapet under polstreiken i 1978. Foto: Tor-Erik Lundberg.

«HMF har tidligere vært et eksempel for andre når det gjelder effektiv og tøff lønns- og tariffkamp. Dere var en viktig del av den breie fronten som både i 1972 og 1994 gjorde at Norge sa nei til EU, og dere var på 1990-tallet aktive i å påvise de mange negative konsekvensene av EØS-avtalen. I kampen for fagbeskyttelse har dere vært foregangsmenn. Og lenge utmerket HMF seg som en forening som støttet andre som var i streik og faglig kamp for sine rettigheter. Det er denne tradisjonen, med et engasjement som strekker seg lengre enn til deres egen navle, som fortsatt bør holdes i hevd», avslutter Eilertsen.

KUNNSKAP GIR ENGASJEMENT

Etter en klar tale fra Roar Eilertsen henvendte vi oss til lederen av foreningen, Markus Hansen, for å få svar på om han deler den samme oppfatningen som sjefen for kunnskaps-senteret.

ROAR EILERTSEN har vært i De Facto helt siden oppstarten i 1989, og har fungert som senterets leder i mesteparten av denne tiden. Han er utdannet samfunnsøkonom (Universitet i Bergen, 1988), og er MSc. i Internasjonal Politisk Økonomi (London School of Economics, 2000).

I tillegg har han lang erfaring som industriarbeider og tillitsvalgt i fagbevegelsen, og han har vært journalist i dagspressen. Roar Eilertsen har gjennomført en rekke forsknings- og utredningsoppgaver for De Facto, han er (med)forfatter til flere bøker og hefter, han har vært gjesteskribent i flere fagblader, og er en hyppig brukt konsulent og foredragsholder i store deler av fagbevegelsen.

DE FACTO – Kunnskapscenter for fagorganiserte er en uavhengig stiftelse som driver med kunnskapsarbeid for alle deler av norsk fagbevegelse.

De utfører utrednings- og forskningsoppdrag, bistår organisasjoner og tillitsvalgte med dokumentasjon, analyser og utviklingsarbeid, og driver en omfattende undervisnings- og foredragsvirksomhet mot hele spekteret av fagforeningsmiljøer.

De Facto ønsker å bidra til en sterk og kunnskapsrik fagbevegelse. Gjennom mer enn 20 års virke har vi befestet vår posisjon som en solid medspiller for aktive og offensive fagforeninger. I arbeidet for det gode fellesskap og solidariske løsninger samarbeider vi med fagbevegelsen om å utvikle kritiske analyser, alternative strategier og spennende skoling av tillitsvalgte og medlemmer.

For tiden samarbeider HMF med De Facto i gjennomføringen av medlemskurset «HMFs Grunnskole».

Kilde: de-facto.no

«Vi lever i en tid hvor det oppleves utfordrende å få folk til å påta seg verv i fagbevegelsen og kanskje enda vanskeligere: å påta seg politiske verv. Her har vi en jobb å gjøre i foreningen. Det er også én av grunnene til at vi satser så tungt på studie og kurs nå slik at flere vil se det store bildet og ikke bare sjaktas fire vegger», svarer Markus.

«Mitt håp er at studiesatsningen nå leder til at flere engasjerer seg både

politisk og i fagforeningen, først da kan vi spille en større rolle i fagbevegelsen», fortsetter han.

«Heismontørenes fagforening må ha en aktiv og opplyst medlemsmasse, ellers er vi ikke en kampforening etter min mening. Men nå skal vi streike mot forslagene til økt pensjonsalder den 14.mars – så helt daue er vi ikke!», avslutter foreningslederen.

26 DØDE PÅ JOBB

I fjor døde 26 arbeidstakere på jobb i det landbaserte arbeidslivet i Norge. Av de omkomne var 25 menn og én kvinne. 22 av de omkomne var norske statsborgere, melder Arbeidstilsynet.

ULOVLIG STREIK I KINA

Kinas økonomiske nedgang har ført til rekordmange arbeidskonflikter i landet, skriver LO aktuelt. Kinesiske arbeidere har ikke lov til å streike, men de ansatte føler seg tvunget fordi utnyttelsen fra arbeidsgivere er blitt såpass utholdelig. Halvparten av de 342 streikene endte med at politiet grep inn.

TO ÅR MED KRIG

Den 24. februar var det to år siden Russland invaderte nabolandet Ukraina. Siden den gang skal over en halv million ukrainske og russiske soldater være drept eller skadet, skriver nrk.no.

FINNENE STREIKER

Siden i høst har finske fagforeninger protestert mot den finske regjeringens nedskjæringer. Flere streiker og demonstrasjoner skal ha blitt varslet i tiden fremover.

HVA ER EN HEIS?

Det er et spørsmål jeg ofte stiller når jeg holder kurs. Det er mange som jobber i heisfaget som ikke kan svare, og når jeg får svar så får jeg mange forskjellige. Så da tenkte jeg å kanskje hjelpe til litt med å prøve å definere svaret.

MARTIN GRANSETH (HBU) PIXABAY

▲ ▼ 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13

HVEM BESTEMMER HVA SOM ER EN HEIS?

Jeg? Du? Myndighetene? Lovene? Folk flest? Her er det i hvert fall mange steder å starte. Jeg tenkte å starte med Overenskomsten for heisfaget. Ikke fordi det er mitt oppslagsverk til vanlig, men fordi det er den som betyr noe for HMF.

I Overenskomsten står det mye om heis, heisfaget, heismontør osv. Her beskrives heismontøryrket som et fag, og at man skal kunne montere forskjellige typer heisanlegg, igangkjøre og reparere disse, samt foreta heisteknisk service og vedlikehold. Men ikke hva en heis er.

Jeg tenker at det er helt greit, Overenskomsten skal beskrive arbeidsforhold og lønnsforhold, og så må jeg titte et annet sted for å finne ut hva en heis er. Noe annet som ofte gjøres når man definerer ting er å vise til leksikon eller wikipedia. Så jeg tenkte å se hva Store Norske Leksikon sier om saken. Artikkelen her er kort, og lett forvirrende. Tror kanskje vi i heisbransjen burde ta ansvar og hjelpe SNL til en bedre beskrivelse av heis. Her puttes alt fra skiheis, til trappeheis, gruveheis, personheis i en «pose». Men i siste

Hva er definisjonene på en heis, spør Martin Granseth ved Heisbransjens Utdanningscenter (HBU).

setning dytter de oss i hvert fall i riktig retning og sier at bestemmelser om heis er gitt i Plan- og bygningsloven.

PLAN- OG BYGNINGSLOVEN

Hvis jeg søker i Plan og bygningsloven kommer jeg til §29-9 Heis, rulletrapp og rullende fortau. Sikkerhetskontroll.

Her finner vi regler for sikkerhet, og kontroll av sikkerhet, men ikke noen definisjon av heis. Men i siste avsnitt står det at departementet kan ved forskrift gi nærmere bestemmelser.

HEISFORSKRIFTEN

På Lovdata finner vi Forskrift om omsetning og dokumentasjon av heiser og sikkerhetskomponenter for heiser som i §3 definerer heis på denne måten:

«Heis er en løfteinnretning som betjener fastlagte nivåer ved hjelp av en heisstol som beveger seg langs stive førings Skinner og heller mer enn 15 grader i forhold til et vannrett plan, eller en løfteinnretning som beveger seg langs en fastlagt bane, også når den ikke beveger seg langs stive førings Skinner.»

Så endelig har vi definisjonen på en heis. Men ble du klokere? Jeg tenker at beskrivelsen er litt tynn og mangelfull. Og det er veldig vanskelig å se forskjellen på en heis og en løfteplattform. Heldigvis har vi også paragraf §2 som angir virkeområdet:

«Denne forskriften gjelder for heiser som permanent betjener bygninger og anlegg, og som er beregnet på transport av personer, personer og varer eller bare varer dersom heisstolen er tilgjengelig, dvs. at en person uten vanskeligheter kan komme seg på den, og utstyrt med betjeningsinnretning som er plassert på heisstolen eller kan nås av en person på heisstolen. Forskriften får også anvendelse på sikkerhetskomponenter for heiser som er angitt i vedlegg III for bruk i heiser som angitt i første ledd.»

Videre står det at forskriften får ikke anvendelse på løfteinnretninger med en hastighet som ikke overskrider 0,15 m/s, byggeplassheiser, tau-baner, herunder kabelbaner, heiser som er spesialkonstruert og -bygd

for militære formål eller politiformål, løfteinnretninger fra hvilke det kan utføres arbeid, heiser i gruvesjakter, løfteinnretninger beregnet på å løfte de opptredende under kunstneriske opptredener, løfteinnretninger installert i transportmidler, løfteinnretninger i tilknytning til maskiner, som utelukkende er beregnet på å gi adgang til arbeidsstasjonene, herunder vedlikeholds- og kontrollpunkter på maskinen, tannhjuls-drevne tog, rulletrapper og rullende fortau.

MEN HVA SIER RETTSVESENET?

Så trenger jeg å vite noe mer? Vel, om verden bare var så enkel. I en dom fra Borgarting lagmannsrett står det:

«...forklarte at den største forskjellen mellom bilheiser som reguleres etter heisdirektivet, og andre løfteinnretninger som reguleres etter maskindirektivet, går på sikkerheten og derved på funksjonaliteten. Han opplyste at det i dagligtale ikke skilles mellom de to typene heisløsnings, og at begge omtales som bilheiser.

Etter dette er det lagmannsrettens syn at det ut fra bruken av ordet «bilheis» i kontakten mellom partene, ikke kan sluttes hvilke krav byggherren kan stille til kvalitet og funksjonalitet i henhold til entreprisekontrakten, og derigjennom hvilke mangler som foreligger ved den leverte transportplattformen.»

I denne rettsaken handlet det om at noen hadde fått en billøfteplattform som var beskrevet som en bilheis. Men fordi vanlige mennesker ikke ser forskjell på heis og løfteplattform og heis, så var det greit å selge en løfteplattform som heis.

SÅ HVA ER EN HEIS?

Som jeg har vist til her kan det være litt vanskelig å finne en definisjon, og når man har en definisjon kan likevel løfteplattformer beskrives som heis. I hvert fall hvis man havner i en juridisk situasjon.

Men for å holde det enkelt ville jeg forholdt meg til beskrivelsen i heisforskriften.

INDIA FÅR SIN FØRSTE HEISFORSKRIFT

Trolig er det de mange heisulykkene i India som har fått myndighetene i landet til å fremme deres første heisforskrift noensinne.

REDAKSJONEN PIXABAY

I følge Elevatorworld vil det bli krav til blant annet registrering av løfteinnretningen, årlig vedlikehold og erstatningsansvar ovenfor skadde og forulykkede ved heisulykker.

Videre ville det bli obligatorisk å installere automatisk nødevakue-ring i tilfelle strømbrudd, alarm og toveiskommunikasjon, videoovervåking samt krav til belysning.

Det var på et møte den 25. desember at chief minister, Yogi Adityanath, understrekte viktigheten av heis- og rulletrapp-sikkerhet særskilt for barn, eldre og for personer med funksjonsnedsettelse.

India er verdens mest folkerike land med mer enn 1,4 milliarder innbyggere. Landet har hatt sterk økonomisk vekst, men er et samfunn preget av store ulikheter.

DIGITAL LOGGBOK ER NÅ ETABLERT HOS KUNDER

Eiendomsselskapet Malling er den første kunden som tar i bruk Lilo-digital loggbok på alle eiendommer som de drifter. Det betyr at det er flere montører som får beskjed om å registrere seg som bruker og være klar for å loggføre digitalt.

■ NINA LEEGAARD (NHK)

Lilo står for løfteinnretningslogg, og utviklingen av digital loggbok er et ledd i NHKs sitt arbeid med å sikre trygge heiser i Norge. Lilo-digital loggbok tar utgangspunkt i kravet til loggbok som ligger i TEK17 kapittel 16 der det står at eier av løfteinnretningen har ansvar for sikker drift og må dokumentere vedlikehold, etter-syn og sikkerhetskontroller i loggbok. Loggboken kan være digital.

Norsk Heiskontroll har som uavhengig kontrollorgan et mål om

å involvere alle aktørene i bransjen til å være omforent om felles digital loggbok slik at dagens papirloggbøker kan digitaliseres for å gjøre det lettere for eier av løfteinnretninger å følge opp sitt sikkerhetsansvar. Det vil sikre eieren tilgang til en varig dokumentasjon med et lesbart og forståelig innhold. Lilo selges som et årlig abonnement til eiere av heiser, løfteinnretninger og rulletrapp/rullebånd og det er stor interesse både fra store og små kunder.

HVORDAN REGISTRERER MONTØREN SEG SOM BRUKER I LILO?

- 1) Logg inn på:
<https://app.lilo.nhk.no/auth/invite-external-user>
- 2) Legg inn din jobb-epost og «send instruksjer».
- 3) Gå til innboksen og forsett registreringen:
- 4) Initialer, ansattnummer og et egenvalgt passord (som du husker)
- 5) Last ned appen Lilo-digital loggbok fra Appstore eller Google Play.
- 6) Logg inn med jobb epost og egenvalgt passord

Jobber du med nyinstallasjon eller ombygging og har behov for å ha en trygg arbeidsplass?

Vi leverer tjenesten:
Sakkyndig sertifisering av løftepunkt

Ta kontakt med Vindertec et selskap i Norsk Heiskontroll

Epost: kundeservice@nhk.no

Telefon 22 18 45 80

N
|
|
|
K
VINDERTEC
NORSK
HEISKONTROLL

HEISMONTØR KLEMT I HJEL I SJAKTEN

Rett etter klokken tolv fredag den 29. desember ble politi, redningstjeneste og ambulanse varslet om en arbeidsulykke i en heissjakt syd i Stockholm.

■ TOR-ERIK LUNDBERG

Illustrasjonsfoto

Ifølge svenske medier var det en heismontør som hadde blitt fastklemt i forbindelse med reparasjonsarbeid på en heis i en boligblokk.

Den hardt skadde mannen i femti-årene som befant seg på heistaket, ble evakuert og fraktet med ambulanse til sykehuset. Men livet stod ikke til å redde, og dagen etter ulykken døde han av skadene som han pådro seg i ulykken, skriver Aftonbladet.

Siden dødsulykken er under etterforskning av politiet som et mulig arbeidsmiljøbrudd, foreligger ikke

det hele hendelsesforløpet. Men redaksjonen har fått kjennskap til at ulykkes heisen er en vare- og personheis fra 1992, som i nyere tid er blitt modernisert og hvor sjakten er blitt forlenget med ytterligere en etasje. I denne forbindelse skal det ha blitt montert en sikkerhetsinnretning for å ivareta redningsrommet i henhold til SS EN 81-21.

En kilde forteller at den forulykkede på ulykkestidspunktet skal ha befunnet seg på heistaket for å lokalisere en ulyd som oppstod når heisen kom til øverste stopp. En sikkerhetskontroll som nylig ble gjennomført

viste at det ikke skal ha vært noen feil eller mangler ved heisen.

For å få en verifisert kjennskap til hele hendelsesforløpet, må vi vente til den offisielle granskningsrapporten foreligger.

La denne ulykke være en tankevekker og nok en påminnelse om hvor farlig arbeidet i sjakten kan være. Våre tanker går til de pårørende og kollegaer av den omkomne heismontøren.

Faksimile/skjermdump www.aftonbladet.se

FEM OMKOM I ULYKKE MED BYGGEPLASSHEIS

Mandag den 11. desember omkom fem bygningsarbeidere da en byggeplassheis raste ned 20 meter på en byggeplass nord for Stockholm.

TOR-ERIK LUNDBERG FREDRIK SANDBERG/TT/NTB

▲ ▼ 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13

Fem personer omkom når en byggeheis på en byggeplass utenfor Stockholm raste 20 meter. Statens havarikommisjon og politiet utreder ulykken. Foto: Fredrik Sandberg/TT/NTB.

Bygningsheisen som var involvert i ulykken var en Alimak Scando 650, som det ifølge produsenten Alimak er produsert tusenvis av, og som brukes på bygge- og anleggsplasser både her til lands og resten av verden.

Dagen etter ulykken var tre representanter fra Alimak-gruppen, sammen med etterforskere fra den nasjonale havarikommisjonen og politiet på ulykkesstedet. I en pressemelding fra Alimak konkluderer de med at installasjonen av heisen ikke var blitt utført i henhold til manualen, og at løse bolter kan ha være årsaken til ulykken.

FEM ARBEIDERE OMKOM

Det har blitt kritisert at ingen visste hvem de omkomne var selv flere dager etter ulykken. Politiet har senere opplyst at blant de omkomne var det en ung mann fra Nord-Sverige og to ukrainere som ikke var registrert noe sted på arbeidsplassen og som hadde fått prøvejobbe i to uker uten ansettelseskontrakt og lønn.

Martin Klepke i *Arbetet* skriver i *Klassekampen* at et virvar av underleverandører har åpnet for kriminalitet. Det har vist seg at selskapet som er hovedentreprenør for anlegget med den feilmonterte byggeheisen, samarbeidet med 119 underleverandører i fem ledd.

SOSIAL DUMPING

Ifølge *Arbetet.se* skal bedriften som stod ansvarlig for montering av byggeheisen tidligere ha fått flere avvik fra Arbeidsmiljøverket som mente det var stor risiko for arbeidsulykke blant de ansatte på grunn av

blant annet manglene risikovurdering og fallsikring.

«Helt siden 90-tallet har det blitt jobbet aktivt med å bedre arbeidsvilkårene og kravene til opplæring for de som monterer stillaser i Sverige», skriver Jari Viitakangas i *Byggnads*.

«Men det er et arbeid som går altfor sakte i en bransje hvor prisene dumpes, det er ofte flere ledd av underleverandører og hvor svensk lovgivning ikke alltid følges.»

ETTERLYSER BEDRE KONTROLL I NORGE

«Slike ulykker skal ikke forekomme. Arbeidsfolk skal kunne ferdes trygt på byggeplassen, også provisoriske heiser. Når det gjelder kontroll av slike heiser så er det nokså mangelfullt i forhold til vanlige heiser. Byggeheiser er ikke bygget under samme regelverk som personheiser og har derfor andre krav til hvem som installerer og hvem som kontrollerer», sier Markus Hansen, leder av foreningen.

«Mange av slike byggeheiser blir satt i drift uten at et sikkerhetsorgan kontrollerer at den er satt opp i henhold til instruks. I Norge holder det at kontrollen utføres av en «annen» på byggeplassen enn personen som har montert denne. Dette er en svakhet som jeg håper myndighetene vil se på og kreve at Heiskontrollen eller lignende også må kontrollere disse før strømmen blir satt på», fortsetter Hansen som legger til at våre tanker går til de pårørende og familie som opplevde denne forferdelige ulykken i Sverige.

SKAL KONTROLLERES VED MONTERING

En byggeplassheis er en maskin som skal ha montasje-kontroll av en sertifisert sakkyndig virksomhet når den er oppstilt og montert på byggeplass, skriver Arbeidstilsynet.

«Montasjekontrollen skal være utført av en kompetent person som ikke har deltatt i monteringen av kranen», sier seksjonsleder Tore Jeppe Sørhaug i Arbeidstilsynet.

Byggeplassheisen skal ha en bruksanvisning på norsk, hvor den såkalte restrisikoen arbeidsgiver skal ivareta er beskrevet. Det vil si den informasjonen som er nødvendig for å montere, kontrollere, drifte og vedlikeholde heisen, for å sikre at den fungerer som forutsatt.

FOR ARBEIDSTAKERNES TRYGGHET

Etter ulykken i Sverige, anbefalte Arbeidstilsynet at byggeplassheiser ved norske byggeplasser skulle kontrolleres grundig av en sakkyndig virksomhet, eller annen kompetent person, for å forsikre seg om at de er montert korrekt og at det er gjennomført nødvendig kontroll og vedlikehold.

Periodisk sertifisert sakkyndig kontroll skal utføres minst hver 12. måned, eller etter hendelser som har hatt betydning for sikkerheten slik som overbelastning, reparasjon eller modifikasjoner

Å HA DET ÅLREIT PÅ JOBB

Vi har vel alle tasset rundt i ukesvis alene på arbeide, for så å behøve litt hjelp på en jobb. Etter å ha jobbet sammen med noen andre så kjenner man seg litt blidere, litt mer positiv og alt er bedre. Det er ikke så rart, vi er jo sosiale vesener.

EMIL BARIÅS HMF BERGEN

▲ ▼ 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13

Sikkerhetsaspektet ved å jobbe sammen med andre er et viktig punkt som ble tatt opp på årets FSE og førstehjelpskurs. Det ble snakket om hendelsen hvor en kollega fikk hjertestans i det han svingte ut fra kontoret. Hadde han ikke hatt sine gode venn og kollega der så ville det blitt et tragisk utfall. Heldigvis var han der, og handlet på instinkt. Og det reddet et liv.

Et annet argument for å jobbe sammen er det som i dag populært kalles det psykososiale og søkelys på mental helse. Hva innebærer disse begrepene?

«Psykososial er en fellesbetegnelse på psykiske og sosiale forhold av betydning for helse og mental fungering. Sosiale forhold kan angå barns oppvekstsvilkår, hjemmeforhold, forhold på skolen, miljø på arbeidsplassen og så videre, mens psykiske forhold viser til personens måte å håndtere disse, kognitivt og emosjonelt.»

«Psykisk helse kan beskrives som en opplevelse av å ha det bra, med muligheter til å virkeliggjøre sine talenter, mestre vanlige belastninger i livet, finner glede i arbeid og aktivitet samt delta og bidra i samfunnet. Psykisk helse handler slik om vår til enhver tid opplevelse av trivsel. Dette er forhold ved menneskelivet som er i bevegelse gjennom livsløpet, og som varierer med tid og sted, person og relasjon.»

Kilde: Store Norske Leksikon

For meg så handler det å arbeide med noen om å danne en relasjon, gleden av å samarbeide på en jobb og utføre den godt. Det danner kollegiale relasjoner, vennskap, gjensidig respekt og vi lærer av hverandre. Dessuten er det tryggere og mer effektivt om det gjøres på en ordentlig måte.

I en perfekt verden så hadde vi alle jobbet sammen i lag. På nymontasje, mod og service. Jeg mener vi hadde

Denne gjengen i Schindler Bergen ser ut til å ha det trivelig på jobb i lag med gode kollegaer.

vært mer effektive når ting «satt seg» og rutinene var innarbeidet, selvfølgelig med den forutsetning at det var et ønske til stedet om å arbeide effektivt. En skikkelig utføring av vedlikehold eller trygg og metodisk feilsøking vil være lettere å utføre og å motivere seg til når man er to. En heiskonsulent jeg snakket med forleden, argumenterte fornuftig angående dette. Han sa at han anbefaler kundene sine å gå ned på antall besøk, men opprettholde moduler og «timer arbeidet». Jeg synes det er en interessant tanke. Videre snakket han om da å benytte to heismontører til å ta fullt ettersyn, vedlikehold, rengjøring og testing i forhold til FDV krav. Da går det flere timer på et besøk, men det gjøres grundig og antall besøk kan faktisk reduseres uten at det går ut over sikkerhet og drift. Nå skal det selvfølgelig nevnes

at vedkommende understreket at miljøet heisen går i og hyppigere bruk vil kreve flere besøk uansett, men dere forstår sikkert argumentet.

Hva med verdien av å lære av en erfaren montør? Å sette sammen et spann med en eldre, erfaren montør og en yngre, motivert og fremadstormende montør. Tenk hvor mye positivt den kombinasjonen ville gjort på sosialt og fagmessig nivå. Det er å spleise generasjonsgapet og bygge faget videre stein for stein. Da hadde vi blitt enda bedre enn vi er i dag, og det er viktig i bevaring av faget vårt.

Jeg setter stor pris på å jobbe med kolleger. Det gir meg mye, både i trivsel, utveksling av erfaring og læring. Jeg er sikker på at det er det samme for de fleste.

Fra Overenskomsten §10: «Smussig arbeid og arbeid som kan innebære særlig fare for liv og helse».

Det kan ikke pålegges en montør å arbeide alene på et anlegg når det er uforsvarlig av sikkerhetsmessige hensyn. For så vidt gjelder stillas vises til Arbeidstilsynets forskrift 500 som omhandler stillas, stiger og arbeid på tak, m.v.

(«Forskrift 500» er i dag erstattet av «Forskrift om utførelse av arbeidet». Red.anm.)

DE FLESTE ULYKKER MED RULLETRAPP SKYLDES FEIL BRUK

De aller fleste ulykkene med rulletrapper i Singapore i løpet av fjorårets ti første måneder, skjedde fordi folk ikke brukte dem riktig. Noe som kan være gjenkjennbart med norske forhold.

REDAKSJONEN PIXABAY

Av totalt 632 uønskede hendelser med rulletrapp som ble rapportert i Singapore fra januar til oktober 2023, skyldtes 97 prosent av tilfellene brukerfeil.

Sytten prosent av hendelsene skyldtes brukere som slet med store, tunge gjenstander som barnevogner, bagasje og handlevogner i rulletrappen. Mer enn

halvparten av de involverte i disse hendelsene var 55 år eller eldre. Andre årsaker til hendelser inkluderer brukere som beveget seg på rulletrappen eller ikke holdt i håndløperen (16 %), fysiske helsetilstander til brukere, for eksempel brukere som føler seg svimmel (12 %), folk som ikke tar hensyn mens de er på rulletrappen (11 %), inkludert fra bruk av mobiltelefoner, sko

Illustrasjonsfoto. De fleste uønskede hendelsene med rulletrapp skyldes ofte feil bruk.

eller kroppsdeler som kom i klem i trappen, spesielt blant små barn, (9 %). Mindre enn 3 prosent av hendelsene skyldtes mekaniske feil, skriver Elevatorworld.

VIBRASJONSSKADER KAN GI NEDSATT FØLSOMHET I FINGRENE

Tiltak for å begrense eksponering av helsefarlig kvartsstøv på byggeplassene, vil også ha en helsebringende effekt mot vibrasjonsskader som kan gi nedsatt følsomhet i fingrene som følge av langvarig bruk av vibrerende verktøy slik som slagdrill.

TOR-ERIK LUNDBERG SKJERMUMP

▲ ▼ 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13

Vi vet at hånd- og armvibrasjoner gir økt risiko for skade på blodkar, nerver, muskler og skjellet. De mest vanlige symptomene er «hvite fingre», smerter, valne fingre, nedsatt kraft og koordineringsevne.

Det er kjent som *hånd-arm-vibrasjonssyndrom (HAVS)* eller som *Raynauds syndrom*. Det finnes dessverre ingen kur for denne sykdommen.

Det er vanskelig å fastsette hvor lang tid det tar å utvikle plager, fordi det er store individuelle forskjeller. Har det først gått så langt at det har blitt

kronisk, så må man slite med det resten av livet.

Verneombudene i bransjen har over flere år arbeidet for å forebygge vibrasjonsskader. Dessverre finnes det flere heismontører, både yngre og eldre, som etter mange år med boring i sjakta har utviklet *hånd-arm-vibrasjonssyndrom*.

Arbeidsgiveren plikter å kartlegge hvilke for arbeidsutstyr som gir vibrasjoner, risikovurdere arbeidet og iverksette tiltak for å redusere risikoen ved at grenseverdiene i forskrif-

ten ikke overstiges. Tiltaksverdien for hånd- og armvibrasjoner er 2,5 m/s² og grenseverdien er på 5,0 m/s².

På www.ergonomiportalen.no finnes en vibrasjonskalkulator for håndverktøy. Her kan du enkelt legge inn verktøyets vibrasjonsnivå som i dette eksemplet er 11m/s². Da ser vi at dersom vi borrer i til sammen en time i løpet av en arbeidsdag, så er vi allerede innenfor verdien hvor tiltak skal iverksettes (gult). Hvor mange 16 mm hull rekker du å borre på en time? Les mer på www.arbeidstilsynet.no og www.stami.no.

TILTAK KAN VÆRE

- Arbeidsgiver skal risikovurdere arbeidet.
- Velg verktøy med minst vibrasjon.
- Alternative arbeidsmetode (Ankerskinner?).
- Begrens eksponeringstiden.
- Kunnskap om verktøyet, nødvendig tiltak og risiko.
- Vibrasjonsdempende hansker har liten effekt.

Skjermdump www.ergonomiportalen.no.

ARBEIDSTID

OVERENSKOMSTEN § 8

Overtidsarbeid betales med følgende tilleggsprosent:

- Arbeid i de fem første virkedager i uken betales med 50 % tillegg inntil kl. 2100 etter endt ordinær arbeidstid.
- For overtidsarbeid mellom kl. 2100 og ordinær arbeidstids begynnelse betales 100 % tillegg.
- Arbeid på lørdager og dager før helligdager etter den ordinære arbeidstid og arbeid på søn- og helligdager inntil siste helligdag kl. 2200 betales med 100 %.

Flere klubber har avtaler som godtgjøres høyere enn Overenskomsten

OVERENSKOMSTEN § 8

Når en arbeider blir tilsagt til overtidsarbeid samme dag og overtiden varer minst 2 timer, betales kr 90,00 i matpenger hvis mat ikke skaffes av oppdragsgiver eller arbeidsgiver.

Ved pålagt overtidsarbeid som vil vare utover 5 timer forutsettes at bedriften sørger for ytterligere forpleining, eventuelt at det avtales et beløp til dekning av matutgifter.

OVERENSKOMSTEN § 8

Lærlinger over 18 år betales ved overtidsarbeid som hjelpearbeider.

ARBEIDSMILJØLOVEN § 10.6

Overtidsarbeidet må ikke overstige ti timer i løpet av sju dager, 25 timer i fire sammenhengende uker og 200 timer innenfor en periode på 52 uker.

Arbeidsgiver og arbeidstakernes tillitsvalgte i virksomhet som er bundet av tariffavtale, kan skriftlig avtale overtidsarbeid inntil 20 timer i løpet av sju dager, men slik at samlet overtidsarbeid ikke overstiger 50 timer i fire sammenhengende uker. Overtidsarbeidet må ikke overstige 300 timer innenfor en periode på 52 uker.

Flate timer – det vil si overtidstimer uten overtidstillegg er i strid med heisoverenskomsten og Arbeidsmiljøloven, og skal ikke forekomme.

Dette er bare et utdrag. Les mer om arbeidstid i Arbeidsmiljøloven, Overenskomsten og i klubbavtalen

OVERENSKOMSTEN § 7

- Den ordinære arbeidstid skal ikke overstige 37,5 timer pr. uke.
- Den daglige arbeidstid skal legges mellom kl. 0700 og kl. 1700 i ukens 5 første virkedager.

OVERENSKOMSTEN § 8

Arbeiderne skal også innenfor rammen av den loven fastsatte begrensning av adgangen til overtidsarbeid enkeltvis være berettiget til fritakelse for overtidsarbeid ved særlige anledninger som møter, samt også av andre private grunner.

OVERENSKOMSTEN § 8

Arbeiderne har rett til å få all overtid kompensert i fritid tilsvarende det antall timer som er arbeidet. Den opparbeidede timelønn for disse timer tilbakeholdes av arbeidsgiveren og utbetales når overtiden likvideres i fritid.

OVERENSKOMSTEN § 8

Ved pålagt overtidsarbeid av mer enn 2 timers varighet, etter at den alminnelige arbeidstid er avviklet, skal arbeidstakeren først gis en pause på minst 1/2 time, som skal regnes med i arbeidstiden.

ARBEIDSMILJØLOVEN § 10.9

Arbeidstaker skal ha minst en pause dersom den daglige arbeidstiden overstiger fem og en halv time.

Pausene skal til sammen være minst en halv time hvis den daglige arbeidstid er minst åtte timer. Dersom arbeidstaker ikke fritt kan forlate arbeidsplassen under pausen eller der det ikke finnes tilfredsstillende pauserom, skal pausen regnes som en del av arbeidstiden

HEISMONTØREN FOR 32 ÅR SIDEN

Tekst: Redaksjonen

Kunstig intelligens ...?

Etter to års praktiske feltprøver med over 60 pilotanlegg lanserte Kone i sommer det nye styresystemet TMS 9000 (TMS=Traffic Master System) på verdensmarkedet. Ifølge konsernets blad "News & Views" nr. 3/1992 er dette verdens mest avanserte heisstyring.

Det revolusjonerende nye er systemets evne til å «lære». Systemet lagrer informasjon om trafikkmønsteret, både korttids og langtids-historikk. Informasjonen omfatter anrop, innvendig trykk, antall passasjerer som entrer og antall passasjerer som går ut av stolen i hver etasje fordelt på ferdretning.

Basert på denne enorme informasjonsmengde bygger styringen opp sin egen spådom om hvor trafikbelastningen til enhver tid vil befinne seg. Denne forutsigelsen legges inn i styringen for heisgruppen, slik at heisenes posisjonering befinner seg der de fleste anropene forventes til enhver tid. «Denne evnen til å lære av det aktuelle trafikkmønsteret, skapt av menneskene som bruker bygningen, gjør Kones TMS 9000 til det mest effektive transportsystem innen heisindustrien idag» sier Kone 9000 - utviklingsleder Hannu Kujulu. Tester har vist at trafikkkapasiteten har blitt økt med 17 % i forhold til den tidligere toppmodellen TMS 900.

I tillegg har Kone forbedret sine kommunikasjonsmedier fra den forrige toppmodellen TMS 900. Man kan nå få hele 17 forskjellige rapportskjermer ved hjelp av skjerm-terminal, som inkluderer sanntidsrapport og historikk.

Inne i kupeen viser en høykontrasts flat skjerm informasjon til passasjerene. Nytt er også muligheten for at kunden kan legge inn informasjon på denne skjermen via skjerm-terminalen.

Den viktigste fordel er imidlertid at når et høybygg skifter leietagere endres heisenes posisjonering i takt med skiftende trafikkmønstre. Dette er mer i tråd med kundenes behov idag, med hyppig utskifting av leietagere.

Det er også meningen at TMS 9000 skal kunne dekke behovene ved modernisering av heisstyringer på eksisterende anlegg.

TMS 9000 er utviklet for bruk sammen med Kones ADC-dører og V³F (spennings og frekvensregulering) / SCD (statisk omformer for likestrømsmotorer).

Denne artikkelen sto på trykk i Heismontøren nummer 5/1992

FRA SJAKTA

CHRISTOPHER R. FOSSUM

Navn: Sivert Holmen Haugland

Alder: 28 år

Bosted: Oslo

Klubb: Schindler Oslo

Hvorfor begynte du i heisfaget?

Jeg begynte i faget fordi det er en kombinasjon av ting jeg syntes er interessant, jeg liker å klå på ting, og er interessert i data, elektronikk og mekanikk. Jeg har hatt så mye rare hobbyer opp igjennom, og det føltes nesten ut som en hobby jeg kunne ha som jobb. Det virka som det mest givende man kunne gjøre når man gikk på yrkesfag. Jeg var utplassert i en liten heisbedrift som hovedsakelig drev med mod, og det virka veldig spennende.

Hva er det du liker best i faget?

Først og fremst er det miljøet i heis, det er mye fine folk og godt samhold. Det hjelper jo at man har gode avtaler og stiller sterkt som arbeidstager, man har liksom noe å si i det store bildet. Jeg liker at man kan utfordre og utvikle seg. Da har man mulighet for å forbedre seg hele tiden. Det er noe av det som gir meg glede, det å utfordre meg selv.

Hva betyr fagforeningen for deg?

Samholdet er alfa omega for meg, og vi sitter faktisk med forhandlingsmakt siden vi gutta på gulvet står sammen. Mange tror vi er heldige som jobber i heis, men det er kom-

mer av at vi har stått sammen og kjempet for rettighetene og avtalene våre. Det er en ryddig bransje, som er et stort pluss for både meg som arbeidstager og for arbeidsgiver.

Hvilke verv har du og hvilke har du hatt?

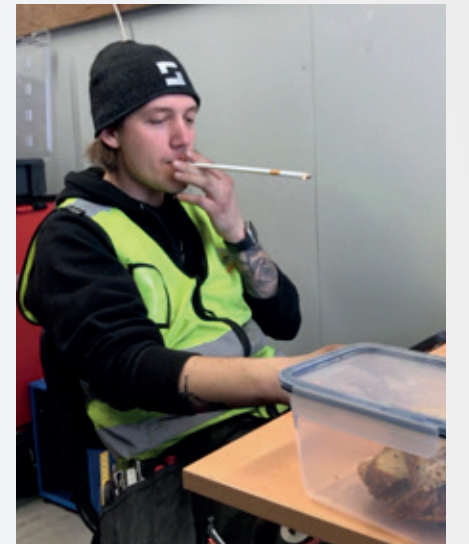
Jeg har vært sekretær i Schindlerklubben Oslo siden 2021, og jeg er også valgt som lærlingtilsynsvalgt for Schindlerklubben på landsbasis. Jeg sitter også i montasje og akkordutvalget. Det å være engasjert i disse vervene er svært givende for meg, og jeg føler det er viktig å bidra til å engasjere lærlingene tidlig.

Hva tror du er den største utfordringer for faget vårt i fremtiden

Den største utfordringen for faget vårt i fremtiden kan være hvis heisbransjen begynner å tillate ufaglærte å utføre arbeid som krever fagbrev i dag. Dette vil kunne bli en hard kamp, og det er viktig at vi står sammen for å bevare fagets integritet og kvalitet.

Hvordan skal vi holde de unge engasjert i foreningen?

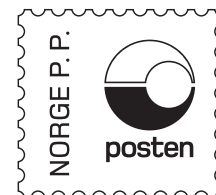
Det er kanskje den største utfordringen vi har. De unge i dag har kanskje ett litt annet syn på ting, men det har veldig mye å si hvem de jobber med. De unge gutta blir veldig preget av de dem jobber med, så det er viktig at vi alle er engasjert og bryr oss om samholdet. Mange av de unge har

Sivert er en dyktig og engasjert fyr som står på både på jobb og for Schindlerklubben. Han tar gjerne på seg mod jobber for å få sluppet ut sin indre Reodor Felgen.

ikke vært med i konflikter og de har ikke innblikk i hvor mye vi har kjempepa for å få de avtalene vi har. Derfor har Alex og jeg hatt kurs og sosial sammenkomst for lærlingene i Schindler Oslo. Det handlet om hvordan vi er organisert fra øverste hold i LO helt ned til styret i Osloklubben. Vi kjørte også en detaljert gjennomgang av Schindlerkonflikten. Mange av dem har bare hørt biter av historien fra forskjellige montører, og det var nyttig å høre hele historien fra en som sto midt i det. Etter det dro vi ut å gjorde noe sosialt for å ende kvelden med noe hyggelig. Vi planlegger og gjøre det samme for alle lærlingene i Schindler, for dette er en god investering i fremtiden.

Returadresse:
Heismontørenes fagforening,
Østre Aker vei 24,
0581 OSLO

Verv i Heismontørenes Fagforening per 01.03.24

VERV	PERIODE	NAVN	TLF	E-POST
Styre				
Leder	2022-2024	Markus Hansen	469 13 040	leder@heis.no
Nestleder	2022-2024	Rune Larsen	951 91 555	rune.larsen@heis.no
Sekretær	2021-2023			
Kasserer	2023-2025	David Coron-Andersen	480 06 131	davidcoron@msn.com
Studieleder	2023-2025	Thomas Johansen	959 82 361	kasserer@heis.no
1. Styremedlem	2022-2024	Stian Andersson	959 86 222	stian.andersson81@gmail.com
2. Styremedlem	2023-2025	Thomas Skoglund	922 30 888	thomas.skoglund@otisklubben.no
3. Styremedlem	2022-2024	Kristian Håkonsen	921 52 154	kristian.haakonsen@gmail.com
4. Styremedlem	2023-2025	Bård Navrud	905 57 919	baardnav@hotmail.com
5. Styremedlem	2022-2024	Tor-Erik Lundberg	951 91 560	torer1@online.no
6. Styremedlem	2023-2025	Alexander Udnes	959 82 334	alex@heis.no
Lærlingrepresentant	2023-2024	Kian Moheby	482 77 295	kian.moheby@gmail.com
1. Distriktsrepresentant	2022-2024	Thore Håland	918 76 323	thore-h@online.no
1. Distriktsrepresentant vara	2023-2025	Åsmund Idland	971 88 059	ldland_@hotmail.com
2. Distriktsrepresentant	2023-2025	Lasse Evjen	959 86 244	lasseev@hotmail.com
2. Distriktsrepresentant vara	2022-2024			
3. Distriktsrepresentant	2022-2024	Trond Polden	415 60 675	75polden@gmail.com
3. Distriktsrepresentant vara	2023-2025	Jørn Inge Tvedt	480 34 198	jit81bergen@gmail.com
4. Distriktsrepresentant	2023-2025	Bjørn Magnus Aspevold	909 54 660	bm_aspevold@hotmail.com
4. Distriktsrepresentant vara	2023-2025	Ørjan Magnus Nilsen	992 47 718	orjan.nilsen@hotmail.com
Andre oppgaver				
HMS-ansvarlig	2022-2024	Thomas Bjørnerud	908 59 822	hms@heis.no
Lærlingansvarlig	2023-2025	Lars Erik Mørch	468 21 905	larse.mp@gmail.com
Redaktør	2022-2024	Tor-Erik Lundberg	951 91 560	redaksjonen@heis.no
Kontrollkomite	2022-2024	Rune Foshaug	951 91 562	rf@live.no
Kontrollkomite	2023-2025	Stian Bilden Baanrud	959 08 344	baanrud@gmail.com
Studieutvalg	2023-2024	Alexander Udnes	959 82 334	alex@heis.no
Org. sekretær	Ansatt	Erik Eikedalen	472 30 599	eikedalen@heis.no
Regnskap	Ansatt	Bjørn Tore Egeberg		bjorn.tore@heis.no
Jenteringen	Ildsjel	Ingrid Overholt		ingrid.overholt@kone.com
Avdelinger				
Bergen	22-24	Trond Polden	415 60 675	75polden@gmail.com
Drammen	23-25	Sander Øvervold	904 07 810	svervold@gmail.com
Hedmark/Oppland	22-24	Christer Olsen	924 91 974	christer.olsen@kone.com
Haugesund	22-24			
Agder	23-25	Tor Helge Reber	915 63 130	threber@frisurf.no
Møre og Romsdal	23-25	Erlend Andberg	911 51 662	erlend.a@hotmail.com
Trondheim	23-25	Lasse Evjen	959 86 244	lasseev@hotmail.com
Tromsø	22-24	Peder Fjellstad	959 74 285	pefjellstad@hotmail.com
Nordland	22-24	Bjørn Magnus Aspevold	909 54 660	bm_aspevold@hotmail.com
Stavanger	22-24	Vegard Olimstad	453 94 780	VegardOlimstad@hotmail.com
Vestfold/Telemark	22-24	Stian Næss	993 25 650	stian3011@hotmail.com
Østfold	22-24	Frank Sig Hansen	932 05 222	frahan53@gmail.com
Klubber				
Uniheis	Oslo	Jørgen Marius Jensen	982 30 873	jorgen@uniheis.no
HBU	Oslo	Martin Granseth	481 03 378	martin@heisutdanning.no
Alimak	Bergen	Glen Petter Krohn	936 21 857	alimakklubben@gmail.com
Heis1/Orona	Tromsø	Aleksander Fjelde	900 52 178	alexander.fjelde@heis1.no
KONE	Hovedtill.	Bård Navrud	905 57 919	bard.Navrud@kone.com
Orona	Hovedtill.	Kristian Håkonsen	921 52 154	khaakonsen@orona.no
Otis	Hovedtill.	Thomas Skoglund	922 30 888	thomas.skoglund@otisklubben.no
Schindler	Hovetill.	Alexander Udnes	959 82 334	alex@heis.no
Schindler	Oslo	Teodor Kirkenær	466 52 382	teodor_kirkenær@hotmail.com
TKE	Hovedtill.	Stian Andersson	959 86 222	tkeklubleder@gmail.com
TKE	Bergen	Andre Lunde	480 29 201	andre-l.95@hotmail.com
TKS	Stavanger	Thore Håland	918 76 323	thore-h@online.no
Alt heis	Bergen	Anders Nesse	951 53 868	anders.nesse@hotmail.com
Avdeling			Telefon	E-post
Oslo	Adresse	Østre Aker vei 24, 0581 Oslo	22 17 45 50	foreninga@heis.no
Bergen	Kalfarv. 71, 5018 Bergen			75polden@gmail.com
Stavanger	Lagårdsvei 124, 4011 Stavanger			vegardolimstad@hotmail.com